

1 Corintios

Pablumi punta kaq kartanta kaçhan Corintupi kriyiqkunaman

Corinto pwibluqami Grecia nasyunpi, prubinsya Acayapi kaq. Corintuqami kusala atun pwiblu karan. Apustul Pablo manaraq chay Corinto pwibluman çhayatingami, mana mayqanpis Jesucristupa shumaq rimaynintaqa chaypiqa yaçhachikushallaparaqchu karan. Chaymi chayman Pablo çhar yaçhachikutinga achka runakuna kusalata kriyiranllapa. Chayraykumi Pabluqa uk añu-y-midyuta chaypiqa taran kriyiqkunata masta yaçhachir ima. Corintupi Pablo katin imakuna pasashanta mas intrakanarqa, liyishun Hechos 18.1-17.

Piru chaynu Pablo yaçhachikutin Jesucristupi kriyiq karllapamapismi, mana Dyus munashannuchu kawsaranllapa. Chaymi paykunapura çhiqninakuranllapa (1.10-17; 3.1-4); kusa yaçhaq yupay tukuyaranllapa (3.18-23); Pabluta juraparanllapa: “Mana allinta rurayan” nir (4.1-21); kusa saqra uchapi taq kriyiq masinllapawan mana imatapis rimar ima kawsaranllapa (5.1-13); mana kriyiq karguyjunkunapa naypanman dinunshyanakuqllapa (6.1-11); warmi kar, runa karpis ukwan ukwan punuyta munaqllapa ima (7.1-7). Chaynumi chay yanqa dyus nishanllapakunaman aychata çhurashanllapata mikuqllapa (8.1-13; 10.14–11.1). Chaynullami Pablo apustul katinmapis mana kwintacharanllapachu (9.1-27). Chaynumi warmikunapis runanta mana kasuranllapachu (11.2-16). Chaynullami uchayjun karllapamapis Santa Mikunanta mikuqllapa ima (11.17-34). Chaynullami Santu Ispiritu yanapatinmapis mana kwintacharanllapachu (12.1-31); manami imanu llakipanakuytatapis yaçharanllapachu (13.1-13). Chaynullami mana intrakayashanllapa rimaykunapi rimar Dyuspaqmapis yaçhachikuranllapa (14.1-40). Chaymi ashwan chay wanushakuna kawsamunanpaq kaqmatapis, mana kriyiranllapachu (15.1-58).

Chaynu kawsashanllaparaykumi, apustul Pabluqa kay kartata kaçharan, Amitunchik Jesucristupaq allita intrakananllapapaq. Chaynu Jesucristupa shumaq rimayninta wakinkuna mana allita intrakanatinllapamapismi, Pabluqa intrachiran mayqanpis allita kriyitinllapa Tayta Dyusqa washanqa tukuy uchanllapamanta nir (1.18–2.16). Chaynullami intrachiranpis masayjun kaqkunapaq, mana masayjun kaqkunapaq (7.8-40), chaynulla ufrindata çhurananllapapaq ima (16.1-4).

Pablumi saludakun

1 ¹Taytanchik Dyus munasha katinmi, Jesucristo akramasha apustulnin kanaypaq. Chaymi nuqa Pablo kriyiq masinchikllapa Sosteneswan pulla kar, ²kay kartata iskribimuni qamkuna Corinto pwiblupi, Taytanchik Dyuspi kriyiqkunaman. Chaqa qamkunata, chaynulla uklaw lugarkunapi Jesucristupi allita kriyiqkunawan pullatami, Taytanchik Dyusqa akrashurllapa paypa allin kaqninkunapaqna riqsishushallapa. Chaynuqami ruraran tukuylla pay munashanlatana rurar kawsanaykillapapaq. Chaqa tukuylla kriyiqkunapami Amitunchik Jesucristuqa Amitunchikllapalla. ³Chaqa nuqaqami Taytanchikllapa Dyusman, chaynulla Amitunchik Jesucristumanpis mañakuni llakipar tukuy imapi yanapashutinllapa shumaqta kawsanaykillapapaq.

Pablumi Dyusta payji nin

⁴Taytanchik Dyustami nuqaqa waran waran mana shaykuq qamkunapaq kusata payji nini. Chaqa Jesucristuraykumi, kusata llakipar yanapashushallapa. ⁵Chaynullami Jesucristurayku, Tayta Dyusqa kusata yanapashushallapa kusala intrakaqkuna kar, paypaq imanurimar ima yaçhachikunaykillapapaqqa. ⁶Kaykunaqami chaynuqa kasha Jesucristupaq yaçhachishushayllapaqa chiqap kasha nir yaçhanaykillapapaq. ⁷Chaymi Tayta Dyusqa uknikillapata imata ruranaykillapapaq, chaynulla uknikillapata-shuyapaqa uktana rurar yanapanakunaykillapapaq nishushanllapanumi rurayankillapa. Chaynu karmi, mana mayqannikillapapis yanqalla yupaychu kankillapa. Ashwanmi tukuynikillapa imata ruranaykillapapaq nishushanllapanulla rurar ima, kusata yarakunkillapa maydiya Amitunchik Jesucristo

shamunankaman. ⁸Taytanchik Dyus yanapashutinllapami, maydiyapis shachinakunkillapa tukuy mana allin imakunamanta, maydiya Amitunchik Jesucristo shamunan diyakaman. Chaynuqami, mana mayqanpis uchayjun kanki nishunqallapanachu. ⁹Taytanchik Dyusmi tukuy imata arnikushantapis kumplin. Chaqa payllami akramashanchikllapa, Wamran Amitunchik Jesucristuwan pullana kusa shumaqta kawsanallapapaq.

Pablumi yaçhachikun uk yarpuylla kananllapapaq

¹⁰Kriyiq masiykuna, Amitunchik Jesucristupa shutinpimi qamkunata kusalata rugar nishunillapa: Imata rurarpis ama chiqanchanakur imachu mayqannikillapapis chayllata yarpur, llakipanakur ima kawsayllapa. ¹¹Kaytaqami ukniykuna chaynu nishunillapa, ukninchik Cloepa wasinmanta kaqkuna willamashallapa katin. Chaqa nimashallapami, qamkunaqashi mana shumaqtachu tar anyanakur ima kawsankillapa nir. ¹²Chayshi qamkunamanta wakinnikikunaqa kaynu ninakur tankillapa: “Nuqami Pablo yaçhachikushanpi kriyini” nir. Ukkuna-shuyapaqashi ninllapa: “Nuqami Apolos yaçhachikushanpi kriyini” nir. Chaynulla ukkunapisshi ninllapa: “Nuqami Pedro yaçhachikushanpi kriyini” nir. Qashan wakinkunapisshi ninllapa: “Nuqami Cristo yaçhachikushanlapi kriyini” nir. ¹³¿Imapaqta chaynuqa ninkillapa? Amami chaynuqa tukuyllapachu. Chaqa ¿Jesucristuchu ukla karmapis wakman kayman shikwakasha? ¿Manaqachu, nuqa Pablo qamkunata washashunayllapapaqqa wanuray? ¿Mayqannikillapallaqachu nuqapa shutiypi shutikuraykillapa? ¿Manami!

¹⁴Chaynu katinqa, ¿imapaqta wakinnikillapaqa chiqanchanakur, nuqalapi kunfyakankillapa? Chaqa

wakinnikillapata shutichirmapismi, mana nuqapa shutiypichu shutichiku-shallapa kani. Ashwanmi Crispuwan Gayulata shutichishaypaq Tayta Dyusta kusalata payji nini. ¹⁵Chaymi mana mayqanpis qampa shutikipimi shutikuray nir, nuqalapi kunfyakaytaqa puytinqallapachu. ¹⁶Piru qunqashami kasha kani. Allita yarputiyqami Estefanaspa ayllunkunatapis shutichiray. Paykunamanta mas shutichishaytaqami mana yarpunichu. ¹⁷Chaqa allita nishaykillapa: Jesucristuqami akrarqa mana nimaranchu rir shutichikuy nirqa. Ashwanmi kaçhamaran paypa shumaq rimayninta yaçhachikutiy kriyir washakananllapapaq. Piru manami uk kusalata yaçhaq runa rimar yaçhachikun chaynuchu yaçhachishurayllapa. Chaqa chaynu yaçhachikutiyqami, nuqalapi kunfyakar mana intrakanaykilla-patachu, Jesucristo kruspi wanushanpi kriyirlami washakanchikllapa nirqa.

Jesumi intrachimanchik Dyusmi pudirniyun yaçhayniyun nir

¹⁸Piru Jesucristumi kruspi wanuran washamanallapapaq nir yaçhachikushallapaqami, chay mana washakananpaq kaq runakunataqa yarpuchin yanqa yaruyasha rimayachuwan yupay. Piru tukuy nuqanchikkuna washakanapaq kaqkunapaqqami, Tayta Dyuspa pudirnin kar washamanchikllapa. ¹⁹Chaqa Dyus nitin iskribikashakunapimi, chay kusa kani niqkunapaqqa kaynu nin:

“Chay kusa yaçhayniyun kaqkunatami yaçhayninta kitashaq.

Chaynulla chay paykunallamanta intrakanan kaqkunatami nuqqaq mana munashaqchu” nir.

²⁰¿Maypitaq chay kusala yaçhaq runakuna, chaynulla yaçhachikuqkuna,

chaynullapis kay pachapi kaq imakunallapaq yaçhaqkunaqa? Chaqa tukuy chay runakunataqami, Tayta Dyusqa tikrasha yanqa illaqlata rimaq runakunapaq. ²¹Dyusmi kusa yaçhaq kar, tukuy kay pachapi kawsaqkunaqa, kusa yaçhaq, yarpuchin intrakaq ima karmapis, amana payta riqsinanllapapaq niran. Piru ashwanmi Jesucristupaq yaçhachikushanpi tukuy shunqunwan kriyiqkunalami washakananpaq niran, michka yaçhaq runakuna chayta mana kwintachatinllapamapis.

²²Chaqa Israel runakunaqami milagrunakunata rikayta munanllapa. Nataq mana Israel runakuna-shuypapaq, kusala yaçhaqkuna kayta munanllapa. ²³Piru nuqakunaqami yaçhachikunillapa imanun Jesucristo kruspi wanur kawsamushanpi kriyirila washakananllapapaq. Chaynu yaçhachikutiyllapami Israel kaq runakunaqa piñakur nin, ¿imanutaq Dyus Akrashan Cristun karqa askwintalla wanusha kanqa? nir. Chaynulla mana Israelmanta kaq runakunata-shuypaqami yanqa uk yaruyasha yaçhachikuyaymanllapa yupay yarpuchin. ²⁴Piru Jesucristupi kriyiqkunataqami, Israel runakunata, chaynulla mana Israel runakunamatapis washamashanchikllapa. Chaynuqami, intrachimanchikllapa imanumi Dyusqa kusala pudirniyun, yaçhayniyun nir. ²⁵Chaynu katinmapismi wakinqa mana intrakananllapachu imanumi Tayta Dyus kaçhamuran Wamranta washamanallapapaq nirqa. Piru mana kwintachatinllapamapismi Tayta Dyusqa kusala pudirniyun, chaynulla yaçhayniyun kay pachapi kaq runakunamantaqa.

²⁶Kriyiq masiykuna, allita kwintata qukayllapa imanun katkillapami Dyus akrashushanllapapaq. Piru yaqqa tukuynikillapami, wakin runakunapari kayninpiqa mana kwintachaypaqla,

mana kusa yaĉhayniyjun, chaynulla mana riqsikasha katkillapamapismi Tayta Dyusqa akrashuranllapa. ²⁷Nishaykillapapis: Tayta Dyusqami chay kusa yaĉhaq, chaynulla kusala puytiq kani niqkunata pinqaypi dijananpaq, kay pachapi mana kwintachaya-shanllapata, chaynulla mana yaĉhaq, mana puytiqpaq riqsiyashanllapakunata akrasha. ²⁸Chaynullami Dyusqa, kay pachapiqa chay kusa yaĉhaq, kusa puytiq runakunata dijar, chay mana kwintachashanllapa runakunata akrasha, paypa wamrankuna kananpaqqa. ²⁹Chaynuqami, Tayta Dyuspa naypanpiqa manana mayqanpis payllapaq alabakaytaqa puytinqanachu. ³⁰Piru Tayta Dyusqami llakipakuq kar, kusala uchayjun kashallapamapis, Jesucristurayku llakipamarninchik mana uchayjunpaqnachu riqsir, pullakumashanchikllapa. Chaymi Jesucristurayku intrakayta puytinchik imanumi Taytanchik Dyusqa washamanchik nirmapis. ³¹Chaymi Tayta Dyus kusata yanapamashanchikrayku, paylata alabashunllapa. Chayraykumi Dyus nitin iskribikashakunapiqa nin:

“Taytanchik Dyusqami kusala pudirniyjun nir
paylata alabayllapa, ama
qamkunalla alabakarchu” nir.^a

**Jesucristumi kruspi wanuran
uchanchikllaparayku**

2 ¹Piru kriyiq masiykuna, Taytanchik Dyus imanumi washamayninchikta munan nir yaĉhachishuqllapa shamurqa, manami imanutaq uk kusala yaĉhaq runa rima chaynu rimarchu yaĉhachishurayllapa. ²Ashwan qamkunawan karqami Jesucristo uchanchikmanta washamanallapapaq wanuran nir

yaĉhashaylata yaĉhachishunayllapapaq nisha karay. ³Piru qamkunaman shamurqa ĉamuray kusa litalla yupay kusata manchakur ima, imanupiqachi mana allita yaĉhachikutiy mana kriyinqallapachu nir. ⁴Chayrayku Jesucristumi washamanchik nir yaĉhachishurayllapaqa, manami nuqallamanta kusala yaĉhayniyjun karchu yaĉhachishurayllapa. Ashwan Santu Ispiritu pudirninwan yanapamatin yaĉhachikutiyimi, kwintata qukar kriyiraykillapa. ⁵Chaynu kriyirqami kwintata qukaraykillapa Dyus pudirninwan yanapamashalami washakayta puytinchik, mana runakunapa yaĉhayninpi kriyirlachu nir.

**Santu Ispiritumi Dyuspaq
intrachimanchik**

⁶Piru chay allitana kriyiqkunataqami, Dyuspaqqa allitana yaĉhachinillapa, Dyuspaq kusa intrakaqkunana kananllapapaq. Chaqa chay yaĉhachikushayllapaqa, manami yanqa runakunapa yaĉhayninchu. Chaynulla manami kay pachapi mantakuqkuna maydiyaqa tukukayanqa chaykunapa yaĉhaynin imachu. ⁷Ashwanmi chay washakanaykillapapaq yaĉhachikushaykunaqa, mana mayqanpis yaĉhatin, Tayta Dyus payla yarpushankuna. Chaqa payqami manaraq kay pachamatapis rurayaraqchu yarpushana karan, maydiyaqa washakar paywan pulla kayashunllapa nir. ⁸Dyus tukuyta washamanallapapaq yarpushankunataqami, kay pachapi mantakuqkunaqa mana mayqaninpis intrakaranllapachu. Chaqa paykuna chay washakananllapapaq chayta intrakashallapa karqami, kusala shumaq allinla Amitunchik Jesucristutaqa mana wanuchinanllapatachu kruspi klabarqa.

a 1.31 Rikashun Jeremías 9.24.

⁹Chayraykumi Dyus nitin iskribikasha-kunapiqa nin:

“Tayta Dyusqami, payta munaq wamrankunapaqqa, kamkachishana uk kusala shumaq lugarta, washakaqkunaqa chaypi kananllapapaq.

Piru chaytaqami mana mayqanpis rikashachu, uyapashallapalampischi.

Chaynulla manami intrakasha-llapalampischi” nir.

¹⁰Piru unay tukuy chay mana intrakayashanchikkunataqami, Tayta Dyusqa, Santu Ispiritunwan intrachimashanchikllapana. Chaqa Santu Ispirituqami tukuy imata yaçhan, chaynullami yaçhanpis Dyus imata yarpuyashanta, ruranayashanta ima tukuyta.

¹¹¡Ma, tapushaykillapa! ¿Uk runachu, uk runa masin ima yarpuyashanta yaçhayta puytinman? ¡Manami! Uk runaqami yarpuyashantaqa paylla yaçhan imatami yarpuyan nirmapis. Chaynulla Tayta Dyuspapis Ispiritunlami yaçhan imatami payqa yarpun nirmapis. ¹²Chaymi Taytanchikllapa Dyusqa, Santu Ispiritunta qumashanchikllapa, allita intrakanallapapaq imanutaq payqa kusalata llakipar tukuyta dibaldila washamanchikllapa nir. Chaynu Ispiritunta qumashanchikraykumi, nuqanchikkunaqa manana yarpuyta puytinchiknachu chay mana kriyiqkuna yarpuyan chaynuqa.

¹³Tukuy kaykunatami yaçhachikuni-llapa, Dyuspa Santu Ispiritun yaçhachimashanllaparayku. Manami nuqakuna munashayllapanulla yaçhakushayllapatachu yaçhachikuni-llapa. Ashwanmi Santu Ispiritu, Tayta Dyuspaq intrachimashanllapata, intrachikuni-llapa chay allita kriyir, Santu Ispirituwan kaqkuna-taqa.

¹⁴Piru Santu Ispiritu intrachikunashantaqa, mana Santu Ispirituwan kaqkunaqa mana kriyinanllapachu. Chaqa paykunataqami yarpuchinllapa yanqa uk yaruyasha rimayanman yupay. Ashwanmi Santu Ispiritu intrachikunashantaqa, paywan kaqkunala intrakayta puytin. ¹⁵Chaymi Santu Ispirituwan kaqkunaqa, imatapis allita rikar yaçhayta puytin. Piru mana Santu Ispirituwan kaqqa mana imatapis rikar yaçhamayninchikta puytinllapachu, allinpichu kanchik manaqachu mana nir. ¹⁶Chaqa Dyus nitin iskribikasha-kunapiqami nin:

“Manami mayqanpis, Dyus yarpuyashantaqa yaçhayta puytinchikllapachu.

Chaymi mayqanpis paytaqa mana imatapis kaynu kaynu ruray nir yaçhachiytaqa puytinchikllapachu”

Piru ashwan nuqanchikkunaqami Santu Ispiriturayku, Amitunchik Jesucristo imanutaq yarpun, chaynu yarpur intrakayta puytinchik Taytanchik Dyuspaqqa.

Pablumi masta yaçhachikun uk yarpuylla kananllapapaq

3 ¹Kriyiq masiykuna, Jesucristupi allita kriyinaykilapapaq nuqa yaçhachishurllapapaq, manami Jesucristupi kriyiqta yupaychu willashurayllapa. Ashwanmi imanutaq taksha wamritumataqa kusa shumaqlata willar ima intrachinchik, chaynumi yaçhachishurayllapa Jesucristupaq allita intrakanaykillapapaqqa. ²Chaynumi qamkunataqa kusa shumaqlata yaçhachishurayllapa, imanutaq uk ñuñuq wamritumataqa, lichilata upyachir mana jwirti mikuyta qaranchikchu chaynu. Chaqa qamkunaqari, jwirti mikuyta mana mikuyta puytiq yupay, manaraq allita intrakay-

taqa puytiraykillapachu. ¡Chaynullami kananmapis manaraq puytinkillapachu!³ ¡Chaqa qamkunaqa imanutaq chay mana kriyiq runakuna kawsan, chaynullaraq kawsankillapa! Chaymi qamkuna-pura inbidyanakur, ukmanta willanakur ima tarqa ¿manachu unay kashayki-llapanulla kawsayankillapa? ⁴Chaymi kaynu ninakunkillapa: “Nuqaqami Pablo yaĉhachikushanpi kriyini” nir. Nataq uknikillapaqa nin:

“Nuqa-shuypaqa Apolos yaĉhachiku-shanpi kriyini” nir. Chaynu ninakur kawsarqami, imanutaq unay kawsaya-shaykillapanulla kawsayankillapa.

⁵Ma tapushaykillapa: ¿Apoloswan, nuqa Pabluqa imataq kanillapa kusalata ukniyllapapi ukniyllapapi yarpupa-kunaykillapapaqqa? Chaqa nuqaquna-qami Dyuspa sirbikuqninkunala kar, Jesucristupaq yaĉhachishunillapa paypi kriyinaqkillapapaq. Chaymi Amitunchik imatami ruranayllapapaq nimashan-llapanullami ruranillapa. ⁶Chaymi Tayta Dyusqa qamkunaman puntata kaĉhama-ran yaĉhachishunayllapapaq. Chaynu-qami, uk simillitata tarpukuq yupayna karay. Nataq Apolosta-shuypaqa Tayta Dyusqa niran, chay yaĉhachishushay-llapata mas allita yaĉhachishunanllapa-paq. Chaynu mas yaĉhachikurqami Apolosqa chay tarpushay simillitata parquq yupayna karan. Piru chay simillitata winachiq chay-shuypaqami Tayta Dyus karan. ⁷Chaynu katinmi, tarpuq chay, chaynulla parqukuq chaymapis yanqa rikar ima ruranay-llapalapaq kanillapa. Piru tukuyta rikar winachiq chayqami Taytanchik Dyus payla. ⁸Chaymi chay tarpukuq yupay yaĉhachikuq chay, chaynulla chay parqukuq yupay yaĉhachikuqmapis, chaylla kanillapa Tayta Dyuspaqqa. Piru chaynu katinmapis Tayta Dyusmi maydiyaqa imata rurashayllapanulla,

allinta rurasha katiyllapaqa, allintami rurashaykillapa nimanqallapa. Piru mana allinta rurasha katiyllapaqami, mana allintachu rurashaykillapa nimanqallapa. ⁹Piru nuqaqunaqami Dyuspaqqa chaylla sirbikuqninla kanillapa. Chaymi qamkunapis Dyusllapaq kar, chay ĉakra tarpukasha chay yupay, chaynulla chay wasi llutakuq qallarisha chay yupay kankillapa.

¹⁰Nuqatami, Tayta Dyusqa uk kusa allita llutakuqta yupay akrar kaĉhama-ran, Jesucristupaq puntata yaĉhachishu-nayllapapaq. Chaymi nuqaqa imanutaq wasita shachinapaqqa puntataqa simintuta itanchik, chaynumi simintuta itaq yupay Jesucristupaq yaĉhachishu-rayllapa. Chaymi chay simintu itashaypa ananpina ukkunaqa llutaku-yan. Piru chaynu llutakurqami, allita yarpur llutakunqa, allintachu llutaku-yan manaqachu mana nir. ¹¹Chaqa uk llutakuq karmapismi, llutakananpaqqa manana kambayta puytinnachu chay simintu itakashataqa. Chaqa chay simintu itakasha chayqami, Jesucristo. ¹²Chaymi kay llutakuq qallarishanpa ananpiqa, allinta yaĉhachikuqkunaqa llutakuyta puytinqa uruwan, platawan, kusala shumaq rumikunawan ima. Chaynullami chay mana allinta yaĉhachikuqkunaqa rurayta puytinqa qirulawan, shukchalawan, pajakunala-wan ima. ¹³Piru chay tukuy imanuy yaĉhachikushanchikkunatami Dyus, jwisyu diyapiqa rikar yaĉhanqa ninawan. Chaymi chay ninaqa chay allinta yaĉhachikusha chaytaqa mana imanachinqapischu. Piru chay mana allinta yaĉhachikusha chayta-shuypaqa limpu rupachir chinqachinqa. ¹⁴Chaymi chay mayqan kusa allinta yaĉhachiku-sha katin, ninamapis mana imanachi-tinqa, Tayta Dyusqa allintami

rurashayki ninqa. ¹⁵Piru mayqanpis mana allinta yaĉhachikusha katin, chay yaĉhachikushanta limpu nina rupachitin-shuyupaqa, tukuy chay yaĉhachikushankunaqa limpu tukukanqa. Ashwan chay yaĉhachikuq chaylami kriyishanraykula washakanqa nina rurimanta alsacaq yupaylana.

¹⁶¿Manachu qamkunaqa yaĉhankillapa Dyuspa wasin yupay kankillapa nirqa? Chaynulla ¿manachu yaĉhankillapa Tayta Dyuspa Santu Ispiritun qamkunapi kawsan nirqa? ¹⁷Dyuspa wasin kaqkunaqami, kusala shumaq, kusala allin ima. Piru chaynu, Dyuspa wasin yupay katkillapa, mayqan mana allita kriyiq shamur, kriyishaykillapamanta chiqanchashutinllapaqami, chayta rurashanllaparayku Tayta Dyusqa kusala mana allinta rurartukchinqa. Chaqa Dyuspaqami qamkunaqa kusala shumaq allinla wasin kankillapa.

¹⁸Amami qamkunalla yaĉhayashaykipi kunfyakar ingañakankillapachu. Qamkunamanta mayqannikillapa chay runakuna yaĉhayashanta yaĉhakusha karqa, ama chay yaĉhayashaykipi kunfyakarchu, Tayta Dyuslapaq yarpunkimanllapa. Chaynu qarqami Tayta Dyus yanapashutinllapa chiqap yaĉhaqpaqna tirkakankillapa. ¹⁹Chaqa mayqanpis runa yaĉhayashanta yaĉhakusha kaqqami Dyuspaqqa mana kanman yupay. Chayraykumi Dyus nitin iskribikashakunapiqa nin:

“Kusata yaĉhaq kar, mas imakunatapis rurayta puytini niqkuntami,

Dyusqa mana chay yarpuyashannu rurananpaqqa dijanchu”.

²⁰Chaynullami ninpis:

“Amitunchikmi yaĉhan, chay kusa yaĉhaq kani niqkunapa yarpuy-ninqa

yanqa mana kanman yupay” nir.

²¹Chayraykumi, qamkuna runapa yaĉhayninta yaĉhakurqa, ama ninkillapachu, paywan kar kusala yaĉhaq ima kani nirqa. Chaqa Tayta Dyus tukuy imapa amunwanna karqa, ¿imapaqta yanqa runakunapi yarpupakunkillapa? ²²Chaqa yaĉhashanchikllapanu nuqa Pabluta, Apolosta, chaynulla Pedrutapismi Tayta Dyus kaĉhamaranllapa qamkunata yaĉhachishunayllapapaq. Chaymi sirbishuqnkillapa kanillapa. Chaynullami tukuy kay pachapi kaqta, kawsayta, wanuyta, kanan diyata, maydiyatapispay qumashanchikllapa. Chaymi Cristuwanna karqa ama mas imakunapaq yarpupakurnachu kawsashunllapa. ²³Chaqa qamkunaqami Cristupana kankillapa. Nataq Cristo-shuyupaqa Tayta Dyuspana.

Pablumi yaĉhachikun apustulkunata kasunanllapapaq

4 ¹Qamkunami riqsimankimanllapa Jesucristupa yaĉhachikuqninkunallapaq. Chaynulla riqsimankimanllapapis nuqakunataqami akramashallapa, Tayta Dyus unaymanta-pacha imanuwashamanallapapaq payla yarpushanta yaĉhachikuq kanillapa, nir. ²Piru nishaykillapa: Mayqantapis uk mantanin imata rurananpaq nir akratinqa, chay akrakasha chayqa imatapis karanlata ruran. ³Chaymi nuqamataqa, Tayta Dyus mantamaqniy kar, akramaran paypaq yaĉhachikunaypaq. Chaymi nuqqa karanlata rurasha katiy, qamkuna, chaynulla chay mantakuqkunamapis mana nimayta puytinqa-llapachu mana allinta rurashayki nirqa. Chaynulla manami nuqallamapis allintami rurayani, manaqa mana allintachu rurayani nikayta puytinichu ⁴Piru yarpuyniyiqami mana uchayjun-

chu kani. Chaynu nirqami, mana nishunayanillapachu Dyuspaqqa kusala allin kar mana uchayjunnachu kani nirqa. Chaqa iman u katiymapismi, Amitunchik Jesucristo rikar yaçhamaq-niyqa. ⁵Chayraykumi, chay tukuy imamanta rikamaqinchik manaraq çhamuyatinga, amaraq nuqanchikkunalla rikar yaçhanakushunllapachu. Ashwanmi yaraskishunllapa Amitunchik Jesucristo shamur, chay tutaparaqllapi kar pakaplla tukuy rurashanchikkunata, yarpuyashanchikkunamatapis shutiman rikarichinankaman. Chaymi chaypiraq Tayta Dyusqa iman iman kanallapapaq nir, pay munashanlata rurashakunata kusata alabamashunllapa.

⁶Kriyiq masiykuna, tukuy kaykunataqami byinnikillapapaq willashunillapa Apolospaq, nuqallapaq willashurllapaqa. Chaynu nuqakunallapaq willashurllapaqa intrachishunayanillapa imanutaq nuqakuna Dyus nitin iskribikashanta allitana intrakar kawsanillapa chaynu kanaykillapapaq. Chaynu qarqami, allitana intrakar, manana ukpaq allinta rimar, ukpaq-shuypaqa mana allintaqa rimayankillapanachu kanqa. ⁷¡Ma niyayllapa! ¿Mayqanllaqachu yanapar wakinkunamanta kusa mas yaçhayniyjunpaq tikrashuyanqallapa? ¿Manachu tukuy yaçhaynikillapataqa Dyusmanta aypashaykillapa? ¡Dyusmantami aypashaykillapa! Chaynu katin-ari ama qamkunalla yaçhaynikillapata tarisha yupay yarpunkillapanachu.

⁸Chaynullami manana nuqakunata ministimarllapanachu, qamkunalla kusala yaçhaq, kusala mantakuqkuna yupayna tukunkillapa. Piru manami chaynuchu kankillapa. Chiqapmata chaynu mantakuqkuna kankimanllapa, nuqakunapis pullaykillapa mantakunayllapapaq. ⁹Chaqa nuqakuna apustul-kunataqami yarpuchimanllapa, Tayta Dyusqa tukuy lamanta ikikaqpi dijama-

shallapa, uchayllaparayku wanunayllapapaq yupay. Chaynullami kusata qischakar imaqa tukuyllapaq, angelkunapaq, chaynulla runakunapaq imaqa, kusala rikakuypaq yupay katiyllapa rikakumanllapa. ¹⁰Nuqakunaqami, Cristupaqa yaçhachikutiyllapaqa, yaruyashapaq yupay rikamanllapa. Nataq qamkuna-shuypaqa, Cristupaqa yaçhaku-shaykillaparaykuqa, kusala intrakakunapaq riqsikankillapa. Chaynulla nuqakunaqa kusala litalla kaymanllapa yupay riqsikanillapa. Nataq qamkuna-shuypaqa kusala jwirti kayankillapa kanman yupay kankillapa. Nuqakunaqami kusala disprisya du kanillapa, qamkunata-shuypaqa kusalata rispitar munashunllapa ima.

¹¹Kanankamanmi nuqakunaqa mallaqpaq, yakupaq, chaynulla mudanayllapa mana katin ima kusalata qischakanillapa. Runakunamapismi qischamanllapa, chaynulla manami nuqakunallapaq wasiyjun imachu kanillapa. ¹²Kusalata trabajarmi imanulapis kawsanillapa. Runakuna kusalata jurapamatinllapamapismi, paykunataqa kusala allinta rikanillapa. Chaynullami mana allinta ruramananllapapaq ikiyillapapi puritinllapapis allinlata rurar shachinakunillapa. ¹³Kusala mana allinta willamatinllapamapismi nuqakunaqa allinlata paykunataqa willanillapa. Chaynulla kanankamanmi imanutaq uk runamaqa wasinta pichar, chay pichakushanta itakun, chay picha itakukashata yupaymi rikamanllapa.

¹⁴Kriyiq masiykuna, tukuy kaykunataqami iskribimuni qamkunata intrachishunayllapapaq. Manami kusa mana allinta rurayashaykillaparayku pinqashunaypaqchu willashunillapa. Chaqa kusalatari munashunillapa chiqap wamraykunata yupay. ¹⁵Chaymi nishaykillapa: Michka dyis mil (10,000) yaçhachikuqkuna

Cristupaq yaĉhachishutinllapapis, manami kusa achka taytayjun yupayqa kayta puytinkillapachu. Chaqa nuqami taytaykillapa yupay kani, Jesucristupa shumaq rimayninta puntata willar yaĉhachishushayllaparayku. ¹⁶Chaymi kusalata rugashunillapa, imanutaq nuqa kani chaynula kanaykillapapaq. ¹⁷Chayraykumi Amitunchik Jesucristupi allita kriyiq masiy, kusala munashay Timoteuta kaĉhamuni. Chaqa paytami Jesucristupaq willatiy puntata kriyishanrayku, wamray. Paymi intrachishunqallapa Jesucristupi imanukriyiq kar, mayta kriyiqkunaman yaĉhachikuq rirpis, yaĉhachikuni nir.

¹⁸Qamkunamanta wakinnikikunaqami, nuqaqa mana shamuyashaqnachu rikashuqllapa nirqa, kusalata alabakar ninkillapa: “Pablumantaqami nuqanchik-kunaqa kusa mas yaĉhaq imana kanchikillapa” nir. ¹⁹Piru Amitunchik munatinqami, mana tardarchu shamushaq rikashuqllapa. Chaymi chaypiraq rikashaq chay nuqamanta kusa mas nir yarpuqkunataqa, mabir chiqaptachush Dyus munashannu rurayan, manaqachu rimayanla kusa kani nirqa. ²⁰Chaqa mayqanpis Dyus munashanta ruranarqa, tukuy shunqunchikwan allita kriyisha kar, rurayta puytinchik. Manami yanqa rimarlachu Dyus munashantaqa rurayta puytinchik. ²¹¿Imanutataq munankillapa: Rikashuqllapa shamurqa qiruwana maqay yupay anyashuqnulla willashunayllapata, manaqachu munashurllapa kusala shumaqta willar intrachishunayllapata ima?

**Kriyiq masinchik uchakurlla
kawsatinqa ama pullaqa
kashunllapachu**

5 ¹Yaĉhashami kanillapa, qamkunamanta ukqashi, maman tukuqta warmikusha nir. Chaynuqami kusala pinqaypaq mana allinta rurar uchaku-

sha. Chaqa chay mana kriyiqkunamapis, manami chaytaqa ruranllapalamapis-chu. ²Piru uknikillapa chaynu uchakusha katinmapismi, mana imapis pasasha kanman yupay, qamkunaqa kusana kani ima nir tankillapa! Ashwanmi chay runa uchakushanpaq yarpur kusata kwashayar ima, chay mayqanĉhi uchakusha chaytaqa qamkunamanta itakushana kankimanllapa.

³Chaymi nishaykillapa: Nuqa qamkunawan mana pulla karmapis, yarpuyniypiqqa qamkunawan pulla kani, michka mana nuqa nuqalla chaypi karmapis. Chayraykumi, chay qamkunamanta uknikillapa uchakusha chaypaqqa, Amitunchik Jesucristupa shutinpi nishana kani kastigakashana kananpaq. ⁴Chaymi chay runa uchakushanpaq parlanaykillapapaq tantakatkillapaqami, nuqa mana chaypi karmapis yarpuyniypiqqa pullaykillapa kashaq. Chaynullami Amitunchik Jesucristo pudirninwan yanapashunqallapa shumaqta parlanaykillapapaq. ⁵Chaynu allita parlarllapa, chay runataqa qamkunamanta itakur, Satanaspa makinpina dijankillapa. Chaynuqami, kusata qischakar imaqa, kwintata qukanqa. Chaymi imapaqraq chaynu uchakuray nir, chay uchakushanta dijatinqami, maydiya Amitunchik Jesucristo shamutinqa, chay runaqa washakashana kanqa.

⁶Chayraykumi nishaykillapa: Manami allinchi wakinninchikkuna uchakutin, chay uchakushanta mana kwintachar, kusami kanillapa ima ninallapapaqqa. Chaqa yaĉhashanchikllapanu, imanutaq tantata ruranapaqmaqa pitila libadurata itashamaqa, chay tantapaq chaytaqa limpula saksachin. ⁷Chaynu katinmi, chay libadura byijuyasha yupay, uchakuchishunaqllapa chaytaqa qamkunamanta itakur, ashwan chay

mana libadurawan rurakasha turtilla yupayna kidayllapa. Chaqa chiqaptaqami Dyuspaqqa chaynu kankillapa. Chaynu karmi, imanutaq Pascua fyistapi mikunchik mana libadurayjun turtilla yupayna kayllapa. Chaqa Jesucristumi uchanchikllaparayku wanushana, Pascua fyistapi uk uyshitata wanuchir mikunchik chay yupay. ⁸Chayraykumi, Pascua fyistapi mana libadurayjun turtillata mikuqllapa, chay yupayna kashunllapa. Chaynu karmi imatapis allinta, chiqap kaqlata rurashunllapa, mana chay libadura byijuyasha yupay mana allinkunata imachu.

⁹Ukniykuna, nuqaqami chay uk kartaypi iskrishurllapaqa, nishurayllapa, amami chay ukwan ukwan punur, mana allinta ruraqkunawanqa tantanakunkillapachu nir. ¹⁰Chaynu nishurllapaqa, manami nishunarayllapachu, chay mana kriyiqkunamanta tukuy tyimpupaq chiqanchakankillapa nirqa. Chaqa paykunaqami, ukwan ukwan pununllapa, kusalata imakunata munanllapa, suwakunllapa, chay yanqa dyus nishanllapakunata aduranllapa ima. Chaqa kawsayarllaqami, mana tukuy tyimpupaq chiqanchakayta puytinchichu chay mana kriyiqkunamantaqa. ¹¹Ashwanmi chaynuqa willashurayllapa, chay kriyiq masinchikllapa yupay tukur, chaymanta ukwan ukwan punur, kusalata imakunata munayan, yanqa dyus nishanllapakunata adurayan, kusala kwintastiru, maçhalun, suwakuqkuna ima, chaykunawan ama piçhunakunaykillapapaqchu. Chaynu runakunawanqami, ama imata ruranaykillapapaqmapis parlankillapa, chaynulla amami pullaqa mikunkillapalamapischu.

¹²⁻¹³Chaqa manami nuqaqa chay mana kriyiqkunata rikar yaçhar, mana allinta rurashaykiraykumi kastigaka-

shana kanki niyta puytinichu. Ashwanmi tukuy paykunataqa Tayta Dyusla rikar yaçhanqa imata rurashantapis. Piru qamkunaqami kriyiqkuna kashaykillaparayku qamkunapura allita rikanakur yaçhayta puytinkillapa. Chaymi chay uchakuqlla chaytaqa itakuyta puytinkillapa qamkuna-mantaqa.

Kriyiqpuraqa ama dinunsyanakushunllapachu

6 ¹Qamkunamanta, uknikillapa kriyiq masinwan piñachinakutin imaqa, ¿imapaqtaq rinkillapa chay mana kriyiq jwiskunata willaq, paykuna rikar yaçhananpaqqa? Chay mana kriyiq jwiskunaman rinaykillapamantaqa, ¿manachu qamkuna kriyiqpuralla, ima katinpis parlar shumaqchayta puytinkillapa? ²¿Chaqa manachu yaçhankillapa Dyuspi kriyiqkunaqami maydiyaqa, tukuyta rikar yaçhayanqa imanukatinllapapis nirqa? Chaynu tukuyta rikar yaçhanaykillapapaq karqa, ¿ima manachu puytinkillapa, chay qamkunapi ima pasashanta parlar shumaqchaytaqa? ³¿Manachu yaçhankillapa nuqanchikkunaqami angelkunamatapis rikar yaçhayashunllapa imanukatinllapapis nirqa? ¿Chaynu katinmi, ashwan kay nuqanchikkunapi ima pasatinmaqa dasla rikar shumaqchayta puytinchikllapa! ⁴Chayraykumi qamkunallapi ima pasasha katinmapis, ¿imapaqna chay mana kriyiq, mana allita rikar yaçhaq jwiskunamanqa rinkillapa? ⁵Kaytaqami kaynuqa willashunillapa pinqakur amana chaynuta ruranaykillapapaq. ¿Chaqa manachu uklamapis qamkunamanta kan, uk kriyiq masin imanukatinpis shumaq parlar shumaqchananpaqqa? ⁶Piru kriyiqpuralla piñachinakurqa, ¿imaraykutaq chay mana kriyiq

jwiskunaraq rikar yaĉhananta munankillapa?

⁷¡Nishaykillapa! qamkunamanta kriyiqpuralla imalapaq piñachinakur mana kriyiq jwiskunaman qayachinakur imaqa, kusala pinqaypaqta kawsankillapa. Ashwan uknikillapa piñachishutinllapa, manaqa ingañashutinllapamapis, kriyiq kashaykillaparayku, uyarala kankimanllapa. ⁸Piru ashwan qamkuna uyarala kanaykillapamantaqa, uknikillapata mana allinta rurayankillapa, chaynulla ingañayankillapa ima.

⁹⁻¹⁰¿Manachu yaĉhankillapa chay mana allinta ruraqkunaqa, Dyus mantakuyashanmanqa mana yaykuyta puytinqallapachu nirqa? Chaqa chay ukwan ukwan punuqkuna, yanqa dyus nishanllapakunata aduraqkuna, warmi, manaqa runa karmapis kasarashana kar, chaymanta ukwan punuqkuna, uk runa warmi yupay tukuqkuna, runapuralla punuqkuna, suwakuqkuna, imakunata munapakuqkuna, maĉhaqkuna, chaynulla chay kwintastirukuna, llullakurla imanta tarikuqkuna imaqa, Tayta Dyus mantakuyashanmanqa mana yaykuyta puytinqachu. Chayraykumi ama ingañakankillapachu maydiyaqa Tayta Dyuswan pulla kashaq nirqa. ¹¹Qamkunamanta wakinqami, unayqa chaynu kaq kankillapa. Piru kananqami, Amitunchik Jesucristo uchaykillapapaq wanushanrayku Tayta Dyusqa llakipar, mana uchayjunpaqnachu riqshishullapa. Chaymi kananqa Santu Ispiritu yanapashutinllapa allinkunalata rurar, Tayta Dyuswan pullana kayta puytinkillapa.

Imatapis Dyuslapaq rurashunllapa

¹²Imanupiqami wakinqa ninllapa: Nuqaqami Jesucristupi kriyishayllaparayku tukuy imatapis ruranayllapapaq kani nir. Chaynu katinga tapushayki-

llapa: ¿Chay tukuy munashaykillapanulla rurashaykillapaqachu imallapiqa yanapashunllapa? ¡Manami! Chaqa manami allin chu chay mana allin kaqkunaqa, pay munashannullata rurar uchakuchimanapaqqa. ¹³Chaynulla ninllapapis: Mikuyqami paĉhayta untachinanpaq. Chaynulla paĉhay-shuypaqa mikuywan untananlapaq nir. ¡Chiqaptami chaynu! Piru nishaykillapa maydiyaqami Dyusqa ishkantinta chinqachinqa. Chaynullami ninllapapis, kwirpunchikpis yanqalla kashanrayku, allin ukwan ukwan ima pununapaq nir. Piru manami chaynuchu, ashwanmi kwirpunchikqa Amitunchik Jesucristulata sirbisha ima, paypis kwirpunchikpi kawsananpaq. ¹⁴Chaynu Amitunchik kwirpunchikpi kawsashanraykumi, imanutaq Tayta Dyus, Amitunchik Jesucristuta wanushanmanta kawsachimuran, chaynullami nuqanchikkunatapis wanushallapamapis pudirninwan kawsachimashunllapa.

¹⁵¿Manachu yaĉhankillapa kwirpunchikllapaqa Cristupa kwirpun nirqa? ¿Chaynu Cristupa kwirpun katingachu, allin kanqa chay kwirpunchikllawan rir uk warmi waynasapawan pununapaqqa? ¡Manami! ¹⁶Chaypaqmi Dyus nitin iskribikashakunapiqa nin: “Runawan warmi pullachakarqami, ishkantinqa uk kwirpulana yupay kidanllapa” nir. Chaymi qamkunamanta mayqanpis uk warmi waynasapawan punurqa, chaynu mana allinta rurarmapis, uklapaqna tikrakayanllapa. ¹⁷Nataq nuqanchikkuna-shuypaqa, Amitunchik Jesucristupi kriyishanchikrayku, paywanqa uk yarpuylapaqa tikrakan-chikllapa.

¹⁸Chaynu katinga, chay ukwan ukwan punur kusa saqrata uchakunaykillapamanta chiqanchakayllapa. Chaqa chaynu uchakuymi kwirpunchikpaqqa

kusala mana allinchi, wakin uchakuna-mantaqa. Chayrayku mayqan ukwan ukwan punur uchakuqqami, paypa kwirpunllapaq kusala saqrata uchakuyan. ¹⁹¿Manachu qamkunaqa yaçhankillapa kwirpuykillapaqa, Dyus Santu Ispiritunta qushushanllapapa wasin nirqa? ¿Chaynulla manachu kwintata qukanillapa Dyuspa Santu Ispiritunqa qamkunapi kawsan nir? Chaqa qamkunaqa, manami kwirpuykillapaqa amuncho kankillapa. ²⁰Ashwanmi Dyuspana kankillapa, Wamran Jesucristuwan rantishushanllaparayku. Chaynu paypana karqa, tukuy kwirpuykillapan allinlata rurar Dyuslatana aligriyachiyllapa.

Pablumi yaçhachikun masayjun mana masayjun kaqkunapaq

7 ¹Qamkunami uk kartata iskribimar tapumaraykillapa. ¿Allinchi kanqa uk runa warmikunanpaqqa? nir. Chaypaqmi kananqa willashaykillapa. Allinmi kanman uk runa ama warmikunanpaqqa. ²Piru ama ukwan ukwan punur uchakunanllapapaqqami warmipis, ullqupis masayjun kananpaq allin. Chaynu karmi runaqa warminlawanna kawsanqa, chaynulla warmipis runanlawanna kawsanqallapa. ³Chaynu karmi, warmi chay, ullqu chaypis masayjun kashanta yarpur, ama kwirpunta miçhanakurchu pulla shumaqta kawsanqallapa. ⁴Chaqa uk warmi masayjunna karqa, manami payqa kwirpunpa amunnachu, ashwan kwirpunqa runanpaqna. Chaynullami runapis masayjunna karqa, manana kwirpunpa amunnachu, ashwanmi kwirpunqa warminpaqna. ⁵Chaynu katinmi, chay warmi chay, chaynulla chay ullqu chaymapis mana miçhanakuyta puytinqachu pununanllapapaqqa. Piru imanupiq pulla punuyashanllapa-

mantaqa, allita parlar ayka diyallataqa mana pulla punur gwardakar ima Dyusman mañakunayarqa, rurayta puytinqallapa. Chaymantami qashan pullachanakunqallapa. Imanupiqakish Dyusman mañakunaykillapapaq gwardakasha kanillapa niyar, mana kwirpuykita tanyakachiyta puytitkillapa, Satanasqa dasla imakunapi ukwan uchakuchishunmanllapa.

⁶Tukuy kaykunata willashurllapaqa, manami mantashuqlapa yupay nishuyanillapachu warmikunillapa ima nirqa. Ashwanmi tukuy kaykunaqa qamkunapina kanqa. ⁷Chaqa nuqapa yarpunymantaqami, kusala allin kanman nuqa yupay mana warmiyjun kar, kusala allinta kawsanaykillapapaq. Piru Tayta Dyusmi tukuyta yanapamashanchikllapa wakinqa warmiyjun kanapaq, nataq wakinta-shuypaqa mana warmiyjunchu kanallapapaq.

⁸Chaymi chay musukuna manaraq warmiyjun kaqkunata, chay warmi shipashkuna manaraq runayjun kaqkunata, chaynulla chay byuda kaqkunataqa nini, ama masayjunnachu kar, nuqa yupay kananllapapaq. ⁹Piru imanupi masayjun kanayarllapaqa, kasarayllapa. Chaqa manami allinchi mayqanpis masayjun kanayar, mana masakur uchakunanpaq yarpurla kawsananpaqqa.

¹⁰Piru tukuy chay warmiyjun, runayjun kaqkunatami kaynu nishaykillapa: Mayqan warmipis masayjunna karqa, runanlawanna kawsar amana dijanqanachu. Kaytaqami kaynu nishunillapa mana nuqapa yarpunymantachu. Ashwanmi willashunillapa Amitunchik Jesucristo chaynu nir mantakushankunamanta. ¹¹Chayrayku, imanupi uk warmi runanta دچارqa, mananami ukta runakuyta puytinqanachu. Piru imanupi runayjun kayta

munarqa, runanllawan shumaqchana-kur, purinqallapa. Chaynullami runapis warmintaqa ama dijanqanachu.

¹²Kananqa willashuyllapata munani nuqa intrakashaymanta, Amitunchik Jesucristo kay pachapi kar mana chaynu yaçhachikusha katinmapis. Chaymi nishaykillapa: Uk runa warmiyjun kanman, chaymanta chay runaqa, Jesucristupi kriyiq tikrakin, chay warminqa mana kriyinanmanchu. Piru chay warminqa mana kriyinarmapis runanta munar ima mana dijanatinqami, chay kriyiq runanqa mana dijarchu payllawan kanqa. ¹³Chaynullami uk warmipis runayjun kanman, chaymanta chay warmiqa, Jesucristupi kriyinanman. Piru chay runan-shuypaqa mana kriyiyta munarmapis, warminta munar mana dijanatinqa, chay warminqa ama dijarchu payllawan kawsanqa. ¹⁴Chaynuqami chay runa mana kriyiqtapis Tayta Dyusqa llakipar yanapanqa, warmin kriyiq tikrakashanrayku. Chaynullami uk warmi mana kriyiqtapis Tayta Dyusqa llakipar yanapanqa runan, kriyiq kashanrayku. Chaynu shumaqta mana dijanakur ima kawsatinllapaqami, Tayta Dyusqa wamranllapakunatapis llakipar shumaqchanqa. Piru dijanakur ima kawsatinllapa-shuypaqa wamranllapamapis mana shumaqchakashachu kanqa Dyusmantaqa.

¹⁵Piru imanupi chay kriyiqkunamanta, warmi mana kriyiq kar runanta dijanayanman, chaynullapis imanupi ullqu chay mana kriyiq kar, warminta dijanayanman. Chaynuta ruranarqami mayqannipis ruranqa. Chaynuqami, chay kriyiqqa warmi kar, manaqa ullqu chaymapis paylana kidar shumaqtana kawsanqa. Chaqa Tayta Dyusqami qayashushallapa, shumaqlana kawsanaykillapapaq, amana maqanakur

imanachu. ¹⁶Chaqa qam kriyiq masiy, runayki dijashur rinatin, mana dijanarqa ¿imanutaq yaçhanki qamrayku runayki washakayanqa nirqa? Chaynulla kriyiq masiy, warmiki dijashur rinatin mana dijanarqa, ¿imanutaq yaçhanki qamrayku warmiki washakayanqa nirqa? Chayraykumi rinatinqa dijayllapa rinqa.

¹⁷Chaymi kananqa nishaykillapa: Mayqannikillapapismi imanu kanayki-llapapaq Amitunchik Jesucristo akrashushallapa chaynullami kawsankillapa. Chaynulla imanutaq Tayta Dyus chayraq paypaq akrashutinllapa karaykillapa, chaynulla kar kuntintakayllapa. Kaynu nir tukuy maylawpi kaq kriyiqkunatapis willani. ¹⁸Chaymi mayqan Israelmanta kar, chay siñal kustumrita rurashana katin, Tayta Dyus qayasha katinqa, chaynullana kanqa. Chaynulla mayqan mana Israelmanta kar, manaraq chay siñal kustumrita rurasha katin Tayta Dyus qayasha katinqa, chaynullana kar amana ruranqanachu. ¹⁹Chaqa manami chay siñal kustumrita rurasha kar, manaqa mana chay siñal kustumrita rurasha karlachu Tayta Dyuspaqqa allinqa kanchik. Ashwanmi imanu kashanchiknulla Tayta Dyuspaqqa chiqapta kasur, munashannullaqa kawsayta puytinchik. ²⁰Chaymi mayqanpis, imanula katinpis Tayta Dyus qayar imanu kananpaq niran, chaynullana kar kuntintakanmanllapa.

²¹Imanupi qam uk runapa sirbikuqnin katki, Jesucristo qayashutinqa, amami yarpupakunkichu sirbikuqmi kani nirqa. Ashwanmi chayllapi kidanaykipaq karqa, kidanki. Piru imanupi chay sirbikuyashaykimanta lluqshinaykipaq yupay katinqa, ama tardarchu lluqshinki, amana sirbikuq kanaykipaq. ²²Chaymi mayqanpis uk runata sirbiq

katin, Amitunchik Jesucristo paypi kriyinanpaq qayasha katinga, manana runapa sirbiqnin yupaynachu kar, ashwan Cristupa sirbiqninlana kanqa. Chaynullami uk runa mana mayqantapis sirbiyatin, Jesucristo qayatinga, chay runaqa kananqa Amitunchik Jesucristo munashanlatana runanqa, uk sirbiq yupayna. ²³Chaqa Tayta Dyusmi qamkunataqa, Wamran Jesucristo wanushanwan rantishushallapana. Chayraykumi manana uk runa yarpuya-shankunata kasurnachu, ashwan Jesucristupa sirbiqninlana kankillapa. ²⁴Chaynuqami kriyiq masiykuna, qamkunaqa imanutaq karaykillapa chayraq Tayta Dyus qayashutinllapa chaynullana kar kuntintakar, Taytanchik Dyustaqa, paylatana sirbinkillapa.

Pablumi yaêhachikun manaraq masayjun kaqkunapaq

²⁵Kananqa willashaykillapa, chay shipash manaraq runayjun kaqkunapaq. Piru kayqami mana Amitunchik Jesucristo mantakushanmantachu, ashwanmi nuqa yarpushayllamanta. Chaynu karmapis allin, Amitunchik Jesucristupi kriyiq katiy pay llakipar yanapamatin rimashayrayku. ²⁶Chaymi allin kanqa, runa karpis ama warmikur, chaynulla warmi karpis mana runakurchu payla kashannullana kidananllapapaq. Chaqa kusala qischakay tyimpupinami kanchikllapa. ²⁷Chaymi, qamkuna warmiyjun karnaqa, ama warmikitaqa dijaynachu. Chaynulla chay manaraq warmiyjun kaqkunapis, ama warmikuyllapanachu. ²⁸Chaqa nishaykilla: Qamkuna kasararaqami mana uchakuyankillapachu Dyusmantaqa. Chaynullami uk shipash kasararpis, mana uchakuyanchu. Piru chay qischakay tyimpukunapi kasarashakuna mana qischakananllapata munarmi, nini: Ama kasaranmanllapachu nirqa.

²⁹Kriyiq masiykuna, nuqa chaynuta willashurllapaqami, kaynu intrakanaykillapata munani: Jesucristo shamunanpaqami, manana achka tyimpunachu kidan nir. Chayraykumi warmiyjun kaqkuna, chaynulla runayjun kaqkunamapis, manana masayjun yupaynachu kar, Amitunchiklapaqa yarpur kawsanmanllapa. ³⁰⁻³¹Chaymi mayqan llakirpis ama chaylapaqaq yarpunmanllapachu; kusa aligrila kaqkunapis ama chaylapaqaq yarpunmanchu; chaynulla kay pachapi kaqkunata rantir, kusala imayjun ima tikrakasha kaqkuna imamapis amami tukuy chaykunalapaq yarpurchu; ashwan Amitunchiklapa qarpur kawsanmanllapa. Chaqa chay kusalata llakishanllapakuna, aligriyashanllapakuna, chaynulla tukuy iman tarishankunaqami, maydiyaqa limpu tukukanqa.

³²Piru chaynu nishutiylapaqakish ¿chaqa imanutaq maydiyaqa kayashaqllapaqa nir, yarpupakuyatkillapa? Amami chaykunapaq yarpupakurchu, ashwan Amitunchiklapa yarpukur kawsayllapa. Chaqa imanutaq uk manaraq warmiyjun runamaqa, Amitunchiklapaqa yarpur, ashwan imanupis mas shumaqta ima paywan kayta munan, chaynu kayllapa. ³³Piru nataq runa warmiyjun karqami, kay pachapi kaq imakunapaq, warminta aligriyachinanpaq ima yarpur, Amitunchiklapaqaq manana yarpunnachu. ³⁴Chaynullami runayjun warmiwan, mana runayjun warmikunaqa mana chayllatanachu yarpunllapa. Chaqa imanutaq chay byuda mana runayjun kaqkuna, chaynulla chay shipash manaraq runayjun kaqkunamaqa, Amitunchiklapa qarpukunllapa. Paykunaqami Dyuswan kusala mas shumaq kayta munanllapa kwirpunpi, chaynulla yarpuyinipimapis. Nataq runayjun

warmikuna-shuypaqa kay pachapi imakunapaq, chaynulla runanta aligriyachinanpaq ima yarpunllapa. ³⁵Tukuy kaykunata willashurllapaqa, manami nishunayanillapachu warmiqa amana runakunqanachu, chaynulla runa karmapis amana warmikunkillapachu nirqa. Ashwanmi willashuyanillapa byinnikillapapaq, allita intrakar kusala shumaqta Amitunchiklapi yarpukurna kawsanaykillapapaq.

³⁶Chayraykumi mayqan runapa, uk warmi wamran kasarananpaq allinna katinga, allita yarpunman tayanqa: Allinchu kasarananpaq, manaqachu mana nir. Chaymanta allita yarpur: Allinmi kasarananpaq nirqa, kasarananpaq dijanqa. Chaqa chaynu wamranta kasarachirqami, mana uchakuyanchu. ³⁷Piru uk runa payllamanta allita yarpur, warmi wamranpaq ninman: Manami allinchu kasarananpaqqa nir. Chaynu ruraraqami kusala allinta rurayan chay runaqa. ³⁸Chaynu nirqami nishunayanillapa: Mayqanpis warmi wamranta qukunar, qukurqa allita rurayan. Piru mayqan, wamranta mana qukurqami, kusala mas allinta rurayan nir.^b

³⁹Nishaykillapa: Uk warmi kasarasha karqami, chay runanllawan kawsanqa maydiya runan wanunankaman. Nataq maydiya runan wanutin-shuypaqa, chay warmiqa paylana kashanrayku, Amitunchikpi kriyiq, mayqan runawanpis kasarayta puytinqa. ⁴⁰Piru Dyuspa

Santu Ispiritun yanapamatin, chiqapta rimayani nir yaçharmi kaynu nini: Kusala shumaqmi kanman, chay warmiqa amana runakunapaqchu nir.

Amami uchakuchishunchu ukninchiktaqa

8 ¹Kananqami willashaykillapa chay yanqa dyus nishanllapakunaman mikuyta çhurashanllapapaq. Wakinqami ninllapa: Chay mikuykunataqami, mikunapaq kusala allin ima nir. Chaynu yaçharqami, imanupiq kusana kani ima ninkillapa. Ashwanmi chaynu yarpunaykillapamantaqa, chay ukninchikkunata llakipar masta kriyanapaq yanapanchik chay, kusala shumaqqa. ²Piru imanupi ukqa kusalata alabakananrayku ninman: Kusala yaçhayniyunmi kani nir. Chaynu payllamanta alabakarqami, Dyus munashankunataqa manaraq riqsiyan-chu. ³Piru mayqanpis chiqapta Dyusta munatingami, Dyusqa paytapis wamran-paqa riqsinqa.

⁴Piru chay yanqa dyus nishanllapakunapaq mikuykunata çhurashanllapata mikushamapismi, mana imanachimay-ninchikllapata puytinchu. Chaqa allita yaçhashanchikllapanu, chay dyus nishanllapakunaqa, manami chiqap Dyuschu nir. Piru chiqap Dyusqami ukla, paymi Taytanchik Dyus. ⁵Chaqa wakinkunaqami ninllapa, unaq syilupi, chaynulla kay pachapishi kan achka dyuskuna, chaynulla kusala achka

b 7.36-38 Kaynupismi intrakayta puytinchik: Piru uk runa uk shipashwan parlashana kanman kasarananpaq. Piru chay runaqa paywan kayta kusalata munatin, chay shipash allinna warmin kananpaq katinga, kasaranga. Chaqa chayta ruraraqami mana uchakuyanchu.

³⁷Chaynulla uk runa warmikunanpaq kayar, chaymanta paylla allita yarpur, mana warmikushaqchu, Dyusta mas allinta sirbinaypaq ninman. Chaynu ruraraqami chay warmin kananpaq karan chay shipashtaqa paylana kananpaq دچار, kusala allintana rurayanqa.

³⁸Chaymi nini, uk runa uk shipashwan kasarananpaq parlashanwan kasararqa allinta rurayan. Chaynulla uk runa chay parlashan shipashwan mana kasararqami, ashwan kusala allinta rurayan.

paykunata mantar rikaqkunapis nir.
 6Piru nuqanchikkunapaqmi kan uk Dyusla. Paymi tukuypa Taytanchikllapa. Payraykumi imapis kan. Chaynu katinmi nuqanchikkunapis payrayku kawsanchikllapa. Chaynulla uklami Amitunchik Jesucristupis. Payraykumi tukuy imapis rurakaran. Chaynulla payraykumi nuqanchikkunapis kawsanchikllapa.

7Piru tukuyqami manaraq kaytaqa allita yaçhanllaparaqchu. Chaymi wakin kriyiq masinchikkuna manaraq allita intrakaqkuna katin, kriyishanqa litalla yupay. Chaynu kashanraykumi, chay yanqa dyus nishanllapakunaman chay mikuykunata çhurashanllapata mikurqa uchakusha yupay yarpunllapa. 8Piru manami Taytanchik Dyusqa mikushanchikraykuchu, shumaqpaqqa rikamashun. Chaymi chay yanqa dyus nishanllapakunapaq mikuykunata mikur, chaynulla mana mikurmapismi, paypaqqa chaylla kanchikllapa.

9Nishushayllapanu: Qamkuna allita kriyiqkunami yaçhankillapa tukuy mikuyta mikunapaq allin nir. Piru chaynu yaçharmapismi kuytakankillapa chay wakin litalla yupay mana allita kriyiq ukninchikkunamanta. Chaqa paykunaqami kriyinllapa chay yanqa dyus nishanllapakunaman mikuyta çhurashanllapataqashi mana mikunapaq allinchi nir. 10Chaqa qam tukuy mikuy allin nir yaçhar, chay yanqa dyus nishanllapakunaman mikuyta çhurashanllapata sunsunulla paykunapa naypanpi mikuyatki rikashurllapaqa, paykunapis munar mikurqa uchakunmanllapa. 11Chaynuqami qam uchakuchiyanki chay kriyiq masikitaqa chay kriyishanmanta chiqanchakanapaq. ¡Amami uchakuchinkichu! Chaqa Jesucristuqami paytapis washananpaq wanuran. 12Chaymi chay manaraq allita

kriyiq masiki, chaykunataqa mana ruranaypaq allinchi niyarmapis qamta rikashushanrayku uchakuyan. Chaymi qamrayku uchakushanrayku, Jesucristupa naypanpiqa qamqa kusala uchayjunna kayanki kanqa. 13Chaymi nishaykillapa: Chay manaraq allita kriyiq masiy, mana mikuyashan mikuyta naypanpi mikur uchakuchiyaman. Chaynu mikur uchakuchiyani nir yaçharqami, mananari allinchi kanqa qashan naypanpi aychata mikur uchakuchinaypaqqa.

Pablumi yaçhachikun Jesucristupa chiqap apustulnin kani nir

9 1;Ma tapushaykillapa! ¿Nuqa, Jesucristupa apustulnin karqa, manachu tukuy allin kaqtaqa rurayta puytiyashaq? Chaqa nuqaqami Amitunchik Jesucristuta pay payllata rikasha kar, paypaq chiqap apustulnin, chaynulla sirbiqnin ima kani. Chaymi paypa apustulnin kar, yaçhachishutiyllapa qamkuna kriyishaykillapa Amitunchik Jesucristupiqqa. 2Imanupiqaçhi wakinkunaqa mana riqsimananllapachu nuqa apustul kani nirqa. Piru qamkunami riqsimankillapa nuqaqa chiqap apustul kani nir, Amitunchik Jesucristupaq yaçhachishushayllaparayku.

3-4Piru chaynu chiqap apustul karmapis, manami maydiyapis mañashushallapachu kani ima ministishaypi yanapamanaykillapapaqqa. Ashwanmi mana kubrarchu dibaldila yaçhachishusha kanillapa, ama yarpunaykillapapaq Pabluyami yaçhachimanchikllapa ganananlapaq nirqa. Piru chay nuqapaq mana allinta rimaqkunataqa kaynu nini: Jesucristupa chiqap apustulnin karmi, yaçhachishushayllaparaykuqa dirichuyjun kanillapa qaramanaykillapapaq, yakituta upyachi-

manaykillapapaq nir nishuymanllapa nuqapis. ⁵Chaynullami nuqa munarqa puytiyman, uk kriyiq warmisitata warmikur pullay apar rir yaĉhachikunaypaq. Imanutaq Pedro, wakín apustulkuna, chaynulla Jesucristupa ukninkuna ruran chaynulla. ⁶¿Manaqachu nuqa Bernabiwan ishantiyllapaqa, tukuy ministishayllapataqa nuqakunalla trabajar tarinayllapapaq kanillapa? ⁷¿Mayqan suldadutaq sirbikuyarqa, ima ministishantaqa paypa qillayninllata gastaq rantinman? ¿Mayqan runataq achka ubata tarpurqa, chay tarpushanmantaqa uk murinlamatapis mana mikuyanqa? Chaynulla ¿mayqantaq animalkunata purichiyar mana chay lichinta upyanman?

⁸Kuytawkish chaynu nishutiyllapaqa, yarpuyashayta willashuyashaqlapa nir yarputkillapa. Chaqa chaypaqqami Dyus nitin, Moisespis mantakuyninpi iskribiran. ⁹Moisés mantakur iskribishanqami kaynu niyaq: “Trillakunaykillapapaq karaqami, ama chay animalpa shimintaqa shawankillapachu, ama mikunanpaq” nirqa. Tukuy kaykunataqami, Dyusqa mana animalkunalapaq yarpurchu niran.

¹⁰Ashwanmi chaynuqa niran nuqanchikunapaqpis kusalata llakir ima intrachimanallapapaq. Chaqa Moisés mantakur iskribishankunaqami niyaq: Mayqanpis uk pachata yapur, chaynulla chay trillakuqismi mana yanqallachu chaytaqa ruran. Ashwanmi chay yapukushanmanta, chaynulla chay trillakushanmantapismi imalataqa tarikur kawsananpaq ruranllapa.

¹¹Chaynu katinmi, nuqakunamaqa qamkunata Jesucristupa yaĉhachishurllapaqa, uk simillata tarpukuq yupayna kashayllaparayku, tukuy ministishayllapataqa qamkunamanta aypanayllapapaq kanillapa. ¹²Nishaykillapa: Uk

yaĉhachikuqkuna qamkunamanta chay ministishanllapata aypatinqami, nuqakunamaqa ashwan kusa mas dirichuyjun kanillapa qamkunamanta ima ministishayllapata aypanayllapapaqa. Piru manami imata ministishayllapalapaq yarpurchu, Jesucristupa shumaq rimaynintaqa yaĉhachikurayllapa. Imanupi chaylapaq yarpur yaĉhachikutiyllapaqa, wakinkuna rikar nimananllapata: Wakkunaqami ganananlapaq yaĉhachikunllapa nir.

¹³Qamkunaqami yaĉhankillapa Jerusalén pwiblupi Dyusta adurananllapa wasipi mayqanpis trabajaqqami, chayman apashanllapakunawan kawsayta puytin nir. Chaymi altarman ufrindapaq nir animalkunata apar wanuchitinllapamapis, mayqanĉhi altarpí kar bindisiqmi, chay animalpa aychanmatapis mikuyta puytin. ¹⁴Chaynullami Amitunchikqa nishapis:

“Mayqanpis nuqapi kriyir washakananllapapaq yaĉhachikuqqami, chay yaĉhachikushanpaq ima ministishanpípis yanapatinllapa kawsanqa” nir.

¹⁵Piru nuqa chay yaĉhachishushayllaparayku, qamkunamanta ima ministishayta aypanaypaq kasha karmapis, manami imalatapis mañashushallapachu kani. Chaynullami kanan kay kartata iskribishurllapamapis, manami qamkuna imalataqa qumanaykillapapaq nirchu iskribishuyanillapa. ¡Ashwanmi qamkunamanta ima ministiyashayta aypanaypaq chaymantaqa, mas allinqa yaĉhachikuyarlla wanunaypaq karmapis wanuyman!

¹⁶Piru chaynu, Jesucristupa shumaq rimayninta yaĉhachikur mana imatapis kubrakur ima yaĉhachikurqa, manami kusala mas allin kani wakinkunamantaqa niyta puytinichu. Chaqa chaynu yaĉhachikunaypaqmi, Jesucristuqa akramasha. ¡Piru imanupi nuqa

mana chaynu yaĉhachikutiy-shuypaqa, imaraq pasamanman! ¹⁷Chayraykumi, nuqalla yarpur munashayllamanta yaĉhachikuq qallarisha karqa, yaĉhachikushaypaqqa tukuy ima ministishaytapis qumanaykillapapaq kankillapa nishuyaymanllapa. Piru ashwanmi Tayta Dyus chaynu yaĉhachikunaypaq nir akramashallana karan. Chaymi chaynu yaĉhachikurqa pay nimashanta rurar mana imalapaqpis yarpuyta puytinichu. ¹⁸Chaynu apustul kashayraykumi Jesucristupa shumaq rimayninta yaĉhachikur ima ministishayta qumanaykillapamantaqami, mana kwintacharchu yanqala yaĉhachikur imaqa ashwan kusalata aligriyani.

¹⁹Piru nuqa, michka mana mayqanpa sirbiqnin karmapismi, ashwan kananqa tukuyta sirbiq yupayna tikrakasha kani. Chaynuqami tukusha kani, imanupis achka runakunata yaĉhachitiy Jesucristupina kriyinanllapapaq. ²⁰Chaynullami nuqa Israel runakuna, Moisés mantakushankunata kasur kawsanllapa chaykunawan karqa, nuqapis paykuna yupay kar, chay mantakuykunata kasuq yupayna tikrakani. Piru chiqaptaqami mana chay mantakuykunawanchu kani. Nuqaqami chay mantakuykunata kasuq yupayqa karay, chay achka runakuna chay mantakuykunata kasur kawsakunata yaĉhachitiy Jesucristupina kriyinanllapapaq. ²¹Nishaykillapapis: Mana Israelmanta kaqkuna, Moisés mantakushankunata mana kasuqkunawan kar, paykunapa kustumrinllapawan katinllapamapismi, nuqapaq paykuna yupaylla karay. Chaynuqami ruraray paykunatapis yaĉhachitiy, Jesucristupina kriyinanllapapaq. Piru chiqaptaqami nuqaqa, Jesucristo nimashanta kasur, Dyus munashankunalata rurar kawsani. ²²Chaynullapismi, nuqa chay kriyiq masinchikkuna litallaraq yupay

kar, manaraq allita Amitunchikpaq intrakaqkunawan karmapis nuqaqa, paykuna yupay tikrakani. Nuqaqami chaynuqa ruraray, paykunatapis yaĉhachitiy, allita kriyiqkunana kananllapapaq. Chaynumi tukuy imanukatinllapapis, paykuna yupay tukuray, imanullapis Jesucristupaq yaĉhachitiy kriyirna washakananllapapaq. ²³Tukuy kaykunataqami rurani, imanullapis Jesucristupa shumaq rimayninta yaĉhachitiy, paykunapis kriyir washakatinllapa, Dyuspaqqa paykunawan pullana kanayllapapaq.

²⁴Qamkunami allita yaĉhankillapa, achka kallpaqkunamantami ganakur imalata aypananpaqqa tukuynin kallpanllapa. Piru tukuy kallpaqkunamantaqami ukla ganakun. Chaynumi qamkunapis Jesucristupi kriyishaykillaparayku, chay kallpaqkuna yupay naysaqman riyllapa, Tayta Dyus arnishushanllapata aypanaykillapapaq. ²⁵¿Manachu yaĉhankillapa, mayqanpis pukllananpaq kamakarqa, tukuy arkaqkunataqa dijar pukllaq qallarín? nir. Chaymi pukllarqa ganakur, imalataqa aypan ganakushanrayku. Chay ganakur aypashanqami, lawril rapramanta uk kuruna kusala shumaq rurakasha, dasla ñutukuq. Piru nuqanchikkuna aypanallapapaq chayqami, mana tukukaqchu. ²⁶Chaymi nuqaqa, mana ñutukuq imata aypanaypaq nir yaĉharqa, mana yanqalla kallpaq yupay, chaynulla yanqalla maqanakuq yupaychu, Dyusta kasur yaĉhachikuni. ²⁷Ashwanmi kusalata qischakarmapis shachinakur, Dyus munashanlata rurani. Chaymi kwirpuy qischakar munashanllata rurachimantatapis, mana kwintachar tanyachini. Chaqa manami munanichu ukkunata yaĉhachiyar, chaymanta nuqa mana allinta rurashayrayku, Tayta Dyusqa

manami allintachu rurashayki nimanantaqa.

Yanqa dyus nishanllapakunata ama adurashunllapachu

10¹Kriyiq masiykuna, manami nuqaqa munanichu, chay unay rukunchikllapakuna imanun, puktaypa rurinpi kashanllapata qunqanaykillapataqa. Chaynulla amami qunqankillapachu imanumi rukunchikllapakuna chay chupika mar yakupa chaypinta pasaran, chaki pachata yupay nir. ²Chaynu puktaypa rurinta, chaynulla chay chupika mar yakupa rurinta pasashanqami, intrachimanchikllapa paykunaqa shutikusha yupayna karanllapa nir. Chaynuqami paykunaqa Moiseswan karanllapa. ³Chaynullami chay unay rukunchikllapakunaqa, Tayta Dyus syilumanta mikuyta kaçhamushantaqa tukuyla mikuranllapa. ⁴Chaynulla Tayta Dyus yakuta kaçhamushantami, upyaranllapapis. Chaqa Dyus, chay qaqamanta yakuta lluqshichimutinmi upyaqllapa. Chay qaqaqami Jesucristo kar, mayta ritinllapapis pullanllapa karan. ⁵Piru chaynu rukunchikllapakunata Tayta Dyus kusalata yanapatinmapismi, yaqqa tukuynin mana allinta rurur, Dyustaqa mana allintachu yarpuchiran. Chaymi Tayta Dyus nitin chay runakuna wanutinllapa, kwirpukunamapis chay chunllaq lugarpi chutarar kidaran.

⁶Tukuy kaykunaqami pasaran nuqanchikllakunata intrachimananllapapaq. Chaynu intrakarna, chay tukuy mana allinkunataqa amana munar rurananllapapaq, imanutaq chay unay rukunchikllapakunamaqa mana allinkunata munapakur ruraranllapa chaynuqa. ⁷Chayraykumi, ama qamkunaqa adurankillapachu chay yanqa dyuskuna nishanllapakunata,

imanutaq unay rukunchikllapakuna aduraran chay yanqa dyus nishanllapakunata chaynuqa. Chaqa chaypaqmi Dyus nitin iskribikashakunapiqa kaynu nin:

“Runakunami taranllapa mikunanpaq, upyananpaq ima.

Chaymanta mikushana, upyashana ima karqa,

chay yanqa dyus nishanllapakunata adurashanllaparayku, kusata aligriyar shariranllapa kusa mana allinkunata rurananllapapaq” nir.

⁸Chaynulla amami ukwan ukwan punushunllapachu, imanutaq unay rukunchikllapakunamanta wakin ruraran chaynuqa. Chaqa chaynuta rurashanllaparaykumi, uk diyalapi binti-tris mil (23,000) wanuranllapamapis. ⁹Amami Amitunchiktaqa nuqanchikkuna munashanchikllata rurachinar pukllashunllapachu, imanutaq chay paykuna ruraranllapa chaynuqa. Chaqa chaynuta, Dyusta rurachinashanllaparaykumi, largu kuru kanitin wanuranllapamapis. ¹⁰Chaynulla imanula karpis kuntintakayllapa. Qamkunaqakish Dyus yanapashushanllapawan mana kuntintakar, Dyuspaq mana allinta rimatkillapa. Chaqa unay rukunchikllapakunamaqami, Dyus imanun yanapatinmapis, mana kuntintakar paypaq mana allinta rimashanrayku, wanuchikuq angelninta kaçhamutin paykunataq wanuchir tukchiran.

¹¹Intrakashunllapa: Tukuy chay mana allinkuna unay rukunchikllakunata pasashanqami, iskribikasha karan allita kwintata qukanallapapaq. Chaynuqa, allinlatana rurur kawsanallapapaq Jesucristo shamuyanna nir yaçhar.

¹²Chaymi nishaykillapa: Mayqanpis Jesucristupi kriyiqkuna kuytakankillapa, imanupiqakish allita kriyini niyarmapis

uchakushamana rikaritkillapa. ¹³Chaqa yachashanchikllapanumi, tukuyta kawsayashanchikpi imanullapis chay mana allinta rurachikuqqa uchakuchimanayanchikllapa nir. Piru Tayta Dyusmi nimaranchikllapa, payqashi tukuy imamanta kuytamayashunllapa nir. Chaymi chay nishanpi allita kunfya-kashallapaqa, pay yanapamashun, tukuy mana allin kaqkunapimapis shachinakunallapapaq.

¹⁴Chayraykumi munashay kriyiq masiykuna, chay yanqa dyus nishanllapakunataqa ama imapaqpis adurayllapachu. ¹⁵Chaymi kananqa willashaykillapa kusala intrakaq runakunata yupay. Chaymi kay willashuyashayllapata allita intrakar, kwintata qukanllapa allinmi nir.

¹⁶Nishaykillapa: Dyuspaq Santa Mikunata mikunanchikpaqqami, tantakar Dyusta payji nir chay ubapa yakituntaqa upyanchik. Chaymi chay ubapa yakitunta upyarqa yarpunchik: Amitunchik Jesucristumi washamana-paqa yawarninta ichar wanuran nir. Chaymi Amitunchikwanqa uklana kanchikllapa. Chaynullami chay turtillitata mikurpis Jesucristuwanqa uk kwirpula yupay kar, pullana kanchikllapa. ¹⁷Chaynumi chay uk turtillalata tukuyinchikllapa mikusha karmi, michka achka karmapis, uk kwirpulana kanchikllapa.

¹⁸Allita yarpuyllapa Israel pwibluy-manta chiqap Dyuspi kriyiqkunapaq. Paykunaqami Taytanchik Dyuspaq ufrindita nir uk animalta wanuchir mikurllapaqa, chay tantakar mikushanllaparayku ukla yupayna kidanllapa, Taytanchik Dyuspa naypanpiqa. ¹⁹Piru kaynu nishurllaqa manami nishuyani-llapachu, chay uklawkunapi chay yanqa dyuskunata adurayanllapa chayqa chiqap dyus nirqa. Chaqa chay aduraya-

shanllapaqami, mana chiqap dyuschu kar, chay aychata paykunaman churatinllapamapis, mana imanachin-chu mana mikuyta puytinapaqqa. ²⁰Piru nishaykillapa: Chay mana kriyiq runakuna animalkunata chay yanqa dyuskunaman churarqami, dyablupaq churayan, mana Dyuspaqchu. Chaymi nuqaqa mana munanichu qamkunaqa chay dyablupaq churashanllapata mikur ima, paykunawanpis pulla kar, ukla yupayna kanaykillapataqa. ²¹Chaqa manami puytinkillapachu, Amitunchikta payji nir Santa Mikunata mikur, chaynulla ubapa yakitunta upyayarqa, chaymanta qashan chay dyablupaq churashanllapakunata mikunaykillapa-paq, upyanaykillapapaqmapis. ²²¿Manachu yachankillapa, Amitunchikqa mana paylata kasushaqa kusalata piñakun? nir. ¿Chaymi mana paylata kasur piñachisha, imanachimaqinchik qallaritinqachu paywanqa shachina-kuyta puytiyashunllapa? ¡Manami!

Imatapis Dyusninchikta aligriyachinapaq rurashunllapa

²³Piru wakinqami ninchikllapa: Amituyipi kriyishayraykumi nuqata imapis allinta yarpuchimashantaqa rurayta puytini nir. Chiqaptami chaynu. Piru chay wakin imakuna allinta yarpuchimasha rurashanchikqami, mana yanapanchu ukninchikkunataqa mas allita Amitunchikpi kriyinanpaqqa. ²⁴Chaymi nishaykillapa: Ukninchik-kunata llakipar shumaqta yanapashun-llapa allita Amitunchikpi kriyinanpaq. Chaynu katinga, amami nuqanchiklapi yarpur tukuy munashanchiklata rurar imachu kawsashunllapa.

²⁵Qamkuna mikunaykillapapaq aychata rantiq rirqa, rantir mikuyllapa. Amami yarpunkillapachu, tapur mikushaq imanupiqqa yanqa dyus

nishanllapakunapaq katinmaqa mikur uchakuyman nirqa. ²⁶Chaqa,

“Tukuy kay pachapi imapis kaqkunaqami, Amitunchikpaqqa paylapaq kar shumaq”.

²⁷Imanupi uk mana kriyiq kar, wasiyman rishun mikuq nishutinllapaqa, qamkuna rinarqa riyllapa. Chaymi imalatapis qarashutinllapaqa tantar mikunkillapa. Piru amami chay yanqa dyuskunapaqmakish kay mikuyqa kasha katin nir tapukurlamapischu mikunkillapa. ²⁸Piru mikunayki-llapapaq katin, ukqa nishunmanllapa: Chay aychataqami chay yanqa dyusninllapapaq nir kamkachishallapa nir. Chaynu nishutinllapaqami, ama mikunkillapachu, chay uk willashushanllaparayku. Chaqa chaynu willashutinllapa mikutkillapaqami, chay willashuqllapa runaqa yarpunman payqami chaynu mikushanrayku uchakuyan nir. ²⁹Piru chay uk willashushanrayku ama mikunkichu nirqami, mana nishuyanichu, qam yarpur uchakuyanki nirqa. Ashwanmi chaynuqa nishuni, chay willashuq chay uchakuyan nir yarpuyashanpaq. Piru qamkuna allita kriyiqkunaqami kaynu tapumanayankillapa kanqa: ¿Imapaqtaq nuqa tukuy allin nir kriyishaypaq, chay manaraq allita kriyiq kar, mana ruranayashanpaqqa willamanqa? nir. ³⁰Chaynullami niyankillapapis kanqa: Nuqami mikunaypaqmapis Dyusta payji nir mikuni. Chaynu katinga, ¿imapaqtaq wakinqa mana allinta rimayanqa nuqapaqqa? nir.

³¹Chayraykumi nishaykillapa: Michka mikur, upyar, imata rurarpis, tukuyta rurayllapa Dyusta payji nir. Chayna Dyusqa aligriyananpaq. ³²Kuytawkish qamkuna uknikillapata mana kwintachar tukuy imata mikutkillapa, chaynu-

lla imata ruratkillapaqa, Israelmanta kaqkuna, chaynulla mana Israelmanta kaqkunapis Dyuspi kriyinanayashanmanta disanimakutinllapa. Chaynulla Dyuspi kriyiq masinchikkunamapis disanimakur Dyuspi manana kriyinatinnlapanachu. ³³Chaymi imanutaq nuqamaqa imatapis allinlata rurar, imanupis tukuyata aligriyachiya kamani. Chaqa manami nuqalapaq imapipis yarpurchu rurani, ashwan chay wakinkunata yanapani paykunapis kriyir washakananllapapaq.

11 ¹Chaymi nishaykillapa: Qamkunaqami nuqa yupay kawsayllapa, imanutaq nuqamaqa Cristo kawsashannu maydiyapish kawsayta munani chaynu.

Imanu kashunllapa Dyusta aduraypiqa

²Kriyiq masiykuna, qamkunami kusalata aligriyachimankillapa nuqata mana qunqamar, chaynulla chay yačhachishushayllapata mana qunqar ima chayllapi yarpur, rurar ima kawsashaykillaparayku. Chaymi qamkuna kusa allinta rurashaykillaparayku kusalata payji nishunillapa. ³Piru munanipismi kayta allita yačhanaykillapata. Uk warmi runayjun karnaqa, chay runan imata rurananpaq nitinpis ruran, chaynullami mayqanpis kriyiq karqa, Jesucristo nishannullata rurar kawsan. Chaynullami Jesucristupis Tayan Dyus munashanlata imatapis ruran.

⁴Chaymi nishaykillapa: Uk runa umanta pampakur, Dyusman mañakuyani, manaqa Dyuspaq yačhachikuyani niyanman. Chaynu umanta limpu pampakur mañakur, chaynulla yačhachikurqami, kasuyashan Jesucristupaqqa mana allintanachu rurayan.

⁵Nataq warmikuna, Dyusman

mañakunanpaq, manaqa Dyus nishankunata yaĉhachikunanpaq kar, mana umanta pampakur yaĉhachikurqami, chay mantaqnin kaq runanpaq mana allintachu rurayan. Chaqa chaynu mana umanta pampar, Dyuspaq ruraraqami, chay warmikunaqa limpu lirilla aqchanta rutusha kanman yupayllapana. ⁶Chaqa uk warmi umanta mana pampar, Dyuspaq ruratinqa, mas allinmi kanman chay warmiqa limpu lirilla aqchanta rutunanpaq. Piru lirilla rutukasha, warmi masinkunapaq pinqaypaq katinga, ama ruturchu aqchayjunlla kar, Dyuspaq allinta ruranaqa.

⁷Piru uk runa-shuypaqami mana allinchi imalawanpis umanta pampananpaqqa. Chaqa Dyus, runata ruraraqami kusa paynu rikĉhaqta ruraran. Chaymi chay runaqa intrachimanchik Dyusqa imanumi kusa mantakuq nir. Piru uk warmi-shuypaqami intrachimanchik, imanumi runaqa mantakuyta puytin nir.

⁸Chaqa Tayta Dyusqa manami warmimantachu ruraran runataqa. Ashwanmi warmita ruraran runapa tullunllamanta. ⁹Chaynullami Dyusqa, warmitaqa runa payla kashanrayku ruraran. Chay runaqa warmiwanna kawsananpaq. Manami warmi payla kashanraykuchu Dyusqa ruraran runataqa. ¹⁰Chayraykumi, chay warmiqa umanta pampananpaq allin, angelkuna chaynu umanta pampashata rikarqa, yaĉhananpaq chay warmiqa allita runanta kasuyan nir.

¹¹Piru Jesucristupi tukuy kriyiqkunaqa Tayta Dyuspa naypanpiqa warmi kar, chaynulla runa karmapis chaylla kanchikllapa. Chaqa mayqan warmipis, Jesucristupi allita kriyiqqami, runanta yanapan allita kriyinanpaq. Chaynulla mayqan runapis, Jesucristupi

allita kriyiqqami, warminta yanapan mas allita kriyinanpaq. ¹²Chaqa yaĉhashanchikllapanu, puntataqami Tayta Dyusqa uk warmita runamanta ruraran. Piru chaynu kasha katinmapismi, kananqa ashwan tukuylla warmimanta nasinchikllapa. Nataq chaynu karmapis, tukuyllami Tayta Dyuspa rurashankuna kanchikllapa.

¹³Kay nishushayllapamantami qamkunalla kwintata qukankillapa: Manami allinchi uk warmi umanta mana pampar, Dyusman mañakunanpaqqa nir. ¹⁴Chaqa nuqanchikkunaqami allita yaĉhanchikllapa uk runa, warmi yupay aqchanta winachiqqami, mana allin kar kusala pinqaypaq nir. ¹⁵Nataq uk warmi-shuypaq aqchanta atunta winachirqami, kusala shumaq. Chaqa Dyus-ari warmitaqa atun aqchanta qusha, umanta pampananpaq. ¹⁶Piru kaynu nishutiylapaqami, wakinqa nimayankillapa kanqa, manami chaynuchu nir. Chaymi nishaykillapa: Jesucristupi kriyiqkunaqami, tukuylla kay nishushayllapalata ruranylilla nir.

Pablumi yaĉhachikun Santa Mikunapaq

¹⁷Kanan kayta nishurllapaqa, manami kusala allintami rurayankillapa nishuyllapata puytinichu. Chaqa willamashallapami qamkunaqashi Dyusta aduranaykillapapaq tantakarqa, allinta ruranykillapamantaqa, ashwan kusa mana allinkunata rurayankillapa nir. ¹⁸Puntataqami nimiranllapa: Qamkuna, Dyusta aduranaykillapapaq tantakarllapaqashi, qamkunapura anyanakur chiqanchanakunkillapa nir. Chaymi chay nimashanllapataqa, wakinllataqa kriyini, chiqapta chaynu tukuyankillapa kanqa nir. ¹⁹Piru chay chiqanchanakuyqami, imanupiqqa wakin kriyiqkunapiqa pasayan, wakin

rikashuqkuna kwintata qukananllapapaq mayqankunami, Dyuspi chiqap kriyiqkunaqa! nir. ²⁰Chaymi qamkuna, Dyusta payji nir Santa Mikunata mikunaykillapapaq tantakarmapis, manana Amitunchik Jesucristupaqnachu rurayankillapa. Ashwanmi chaynu chiqanchanakusha kar, mana allinkunata rurayankillapa. ²¹Chaqa Santa Mikunata mikunaykillapapaq karqashi, uknikillapa naypaqta mikunkillapa. Nataq wakinkunaqashi mallaqla kidanllapa, chaynulla wakinnikikunaqashi maçhankillapa ima. ²²Chaynu sunsunulla mikunaykillapapaq, upyanaykillapapaqqa, ¿manachu wasikillapa kan, chaypi mikunaykillapapaq, upyanaykillapapaqqa? ¿Imapaqtaq Dyuspa wamrankuna mana imayjun kaqkunata disprisyar ima pinqaypi dijankillapa? Chayraykumi nishunillapa: ¡Manami allintachu rurayankillapa! nir.

**Kaynumi Santa Mikunata
mikushunllapa**

(Mt 26.26-29; Mr 14.22-25;
Lc 22.14-20)

²³Chaqa nuqa, Amitunchik Jesucristo intrachimashanmantami, kaynu nir yaçhachishurayllapa: Amitunchik Jesucristuta kuntrankunaman qukuyan, chay tutami payqa tantata ayparan. ²⁴Chaymi Dyusta payji nirnaqa, çhaypinmanta pakir apustulninkunata kaynu niran:

“Kaymi nuqapa kwirpuy.

Qamkunata washashunayllapapaq wanuyani chay.

Kaytami ama qunqarchu rurankillapa yarpumanaykillapapaq” nir.

²⁵Mikutinllapanaqami, uk kupata aypar kaynu niran:

“Kay ubapa yakitunwanmi uk mushuq tratuta rurani yawar-niya içar.

Chaymi maydiyapisi kay kupamanta upyarqa nuqata yarpumar upyankillapa” nir.

²⁶Chaymi Santa Mikuna tantitata mikur, chaynulla ubapa yakitunta upyar imaqa, Jesucristo shamunan diyakaman chaynulla ruraraqami intrachinakuyankillapa: Kaynumi Amitunchik Jesucristuqa washamanallapapaq wanuran nir.

**Allita yarpur Santa Mikunata
mikushunllapa**

²⁷Chaymi nishaykillapa: Mayqanpisi uchakuyarlla, Amitunchik Jesucristupa kwirpun yupay Santa Mikunata mikur, chaynulla paypa yawarnin yupay ubapa yakitunta upyarqami, uchanllaparayku Amitunchik Jesucristo wanushantaqa mana kwintachayanllapanachu. ²⁸Chayraykumi mayqanpisi Santa Mikuna tantitata mikunanpaq, chaynulla ubapa yakitunta upyananpaqqa, allita yarpunman, imapaqmi kayta rurayani nir.

²⁹Chaqa mayqanpisi, Amitunchikpa kwirpunta mana kwintachar, Santa Mikunata mikur, chaynulla ubapa yakitunta upyarqami, pay kastigakananpaq mikuyanqa, upyayanqamapis.

³⁰Chayrayku qamkuna sunsunulla tukuy chaykunata rurashaykillaparaykumi, wakinqa qishaqla, wakin-shuypaqa mana jwirsayjun imachu kankillapa. Chaynulla qamkunamanta wakinkunagami chaynu mana allinta rurashanllaparayku wanushallapana ima.

³¹Piru Santa Mikunata mikunaypaqgami allita yarpushunllapa allintachu kawsayani manaqachu mana nir.

Chaynu allita yarpur, allinpimi kani mikunaypaqqa nir mikushallapami, Amitunchikqa mana kastigamashunllapanachu. ³²Piru imanupi mana allita yarpur munashanchiknulla Santa Mikunata mikushallapa Amitunchik kastigarqami, kastigamanchikllapa

intrakar pay munashanlatana ruranallapapaq. Chaynuqami Amitunchikqa manana kastigamashunnachu chay mana kriyiqkunawan pullataqa.

³³Chayraykumi kriyiq masiykuna, Santa Mikunata mikunaykillapapaq tantakarqa, uknikillapa uknikillapa yaranakuyllapa. Pullala tukuynikillapa mikunaykillapapaq, upyanaykillapapaq ima. ³⁴Piru mayqanpis mallaqnarqa wasikillapi mikuyllapa. Chayna Dyusqa ama kastigashunanapaq, chay tantakashana kar, mallaqnar naypaqta das mikushaykillaparaykuqa. Piru mas imakunapaq parlanayani chaykunapaq-gami, shamutiyna parlashunllapa.

**Santu Ispiritu
yanapamashanchiknulla Dyusta
sirbishunllapa**

12 ¹Kriyiq masiykuna, nuqami allita intrakanaykillapata munayani, imanumi Dyuspa Santu Ispiritunqa yanapamanchik uktaqa ukmanta, ukta-shuyapaqa ukmanta rurur, payllata sirbir kawsanallapapaq nir.

²Qamkunaqami allita yaçhankillapa, Dyuspi manaraq kriyiqkuna karllaparaq-gami, mana rimaq yanqa dyus nishanllapakunata aduraq kankillapa nir. Chaynuqami, syiguyasha yupay mana intrakaq karaykillapa. ³Chaymi kananqa nishaykillapa: Mayqanpis, Dyuspa Santu Ispiritun yanapatin rimaqqami, mana niyta puytinchu, ¡Jesusqa kusala mana allinchi! nirqa. Chaynulla mayqanpis Dyuspa Ispiritunwan mana karqami, mana niyta puytinqachu, ¡Jesusqami kusala shumaq Amitunchik! nirqa.

⁴Piru Dyuspa Santu Ispiritunmi tukuy kriyiqkunata ukta ukmanta, ukta-shuyapaqa ukkunata ruranapaq, yanapamanchikllapa. Chaynu ukta ukta ruranapaq Santu Ispiritulla yanapama-

shallapami, Dyusllata sirbir kawsanchikllapa. ⁵Chaymi ukta ukmanta, nataq ukta-shuyapaqa ukkunata ruranapaq yanapamashanchikllapa katinmi chaynullata rurur, Amitunchik Jesucristullata sirbiyanchikllapa. ⁶Chaynullami Dyusqa yanapamanchik ukman ukman allin imakunata rurayta puytinapaq. Piru chay tukuy imakunataqami, Taytanchik Dyusqa pay paylla tukuyninchikllapata yanapar rurachimayanchikllapa. ⁷Piru chaynu Santu Ispiritu tukuyninchikllapata yanapamarninchikllapaqami, intrachimanchikllapa imanumi chay wakin kriyiq masinchik-kunata yanapanallapapaq nir. ⁸Chaymi Santu Ispiritullawan Dyusqa ukkunataqa yanapasha, imami allin, imami mana allin nir intrachikunanllapapaq. Chaynulla ukkunatapis Santu Ispiritullawan yanapasha kusala yaçhaywan yaçhachikunanllapapaq paypaqqa. ⁹Ukkunaqami, Santu Ispiritu yanapatin Dyuspi kusalata kriyinnllapa, payqami imatapis rurayta puytin nir. Chaynulla ukkuna-shuyapaqa, Santu Ispiritu yanapatin qishaqkunata alliyachinllapa ima. ¹⁰Ukkunaqami, Santu Ispiritu yanapashanrayku milagrkunata ruranllapa, ukkunaqa Dyuspaq rimaqninkuna kar, paypaq yaçhachikunllapa. Ukkunataqami, Santu Ispiritu yanapatin, riqsinllapa chay mana allin ispirituwan kaqkunata, chaynulla allin Ispirituwan kaqkunamatapis. Ukkunataqami, Santu Ispiritulla yanapatin illaqmanta ukman mana rimayashan-kunapi rimar yaçhachikunllapa. Ashwan ukkunataqami, Santu Ispiritu yanapan chay ukman rimaykunapi rimar yaçhachikushanllapata intrachikunan-paq. ¹¹Piru tukuy kaykunataqami, Santu Ispiritulla yanapar rurachimayanchik, pay imanutataq ruranata munayan chaynulla.

**Kriyishanchikraykumi uk
kwirpulana kanchikllapa**

¹²Nishaykillapa: Kay kwirpunchikllapa ukla karmapismi, kusala achka partiyjun. Chaynullami nuqanchikkunapis kusala achka karllapamapis, Jesucristupi kriyishanchikllaparaykuqa, Jeywanqa uklana kanchikllapa.

¹³Chaynullami, tukuy Israelmanta kaqkuna, chaynulla mana Israelmanta kaqkuna, sirbikuqkuna, mana sirbikuqkunamapismi, Jesucristupi kriyirllapanaqa uk kwirpulapaqna tikrakashanchikllapa. Chaqa Dyusmi Santu Ispiritunta qumarninchikllapa yarpuyinchikllapapi shutichimarninchikllapa, tukuyta uklapaqna tikramashanchikllapa. Chaynuqami tukuyta, Santu Ispiritullawanna kawsanallapapaq.^c

¹⁴Yaêhashanchikllapanu, uk kwirpunchikqa manami uk partiyjunlachu, ashwanmi kusala achka partiyjun. ¹⁵Chaymi nishaykillapa: Imanupiqâchakinchik kaynu ninman: Nuqaqami mana maki kashayrayku mana kwirpumontachu kani nir. Piru chaynu nirmapismi kwirpullamanta. ¹⁶Imanupiqâ rinrinchikpis niyanman: Nuqaqami mana nawi kashayrayku, mana kwirpumontachu kani nir. Piru chaynu nirmapismi, kwirpullamanta. ¹⁷Chaqa tukuy kwirpunchik nawilla katinga, mana uyakuyta puytiyachuwanllapachu. Chaynulla kwirpunchik, rinrilla katinga, manana mutkikuyta puytiyachuwanllapachu. ¹⁸Piru Taytanchik Dyusqami, pay munashannulla rurârêchurasha tukuy partinkunata kwirpunchikllapapiqa. ¹⁹Chaqa tukuy rinrilla, manaqa nawilla katinga, mana kwirpuyjunchu kachuwanllapa.

²⁰Chiqaptaqami, kwirpunchikqa kusala

achka partiyjun katinmapis Dyus nisha ukla kananpaq.

²¹Chaqa nawinchikqami, mana kaynu niyta puytinchu makinchiktaqa: Manami ministishunichu nirqa. Chaynullami umanchikpis, mana kaynu niyta puytinchu êchakinchiktaqa: Manami ministishunichu nirqa. ²²Manami chaynuchu! Ashwanmi kay kwirpunchikpa partinkuna mana kwintachaypaqla chaykunaqa, ashwan kusa mas ministikaypaq. ²³Imanupiqami chay kwirpunchikpa uk partinpaq, “Kayqami mana imata ruranaypaqpis yanapamayanachu” niyarmapis, ashwan kusala shumaqta kuytar, mana shutilapimapis purichinchikchu. ²⁴Ashwanmi chay kwirpunchikpa partinkuna shutillapi kaqkunata kusa shumaqta kuytachuwan. Piru Tayta Dyusqami, kwirpunchikta rurarqa niran, chay yaqqa mana kwintachaypaqla chayta kusata kuytanapaq. ²⁵Chaymi chaynu rurashaqa kwirpunchikpi kaq partinkunaqa ama chiqanchakanqachu. Ashwanmi kada partikuna wakin parti kaqkunawan yanapanakunanllapapaq. ²⁶Chaqa kwirpunchikpi kaq uk partin nanatinqami, wakin partikunapis nanachikun. Chaynulla kwirpunchikpa uk partinpaq kusala shumaq nitinllapaqa, tukuy kwirpunchik kusalata aligriyan.

²⁷Chaynullami nuqanchikkunapis Jesucristupi kriyishanchikllaparaykuqa, paypa kwirpunna kanchikllapa. Chaynu karmi tukuy kriyiqkunaqa Jesucristupa kwirpuna partinkunana kanchikllapa. ²⁸Chaymi chay kriyiqkunamanta wakinkunataqa Dyusqa kaynu kananllapapaq niran:

Puntataqa apustulkuna kananllapaq,
paypaq rimaqninkuna,

c 12.13 Rikashun San Juan 7.37-39.

yaĉhar yaĉhachikuqkuna,
milagrukunata ruraqkuna,
qishaqkunata alliyachiqkuna,
yanapakuqkuna,
kriyiqkunapa rikaqninkuna,
illaqmanta ukman rimaykunata
rimar paypaq yaĉhachikuqkuna
ima kanqa niran.

²⁹Chaqa allita yarpuyllapa. Manami tukuychu apustulkunaqa. Manami tukuychu Dyuspa rimaqninkunaqa. Chaynulla manami tukuychu yaĉhar yaĉhachikuqkunaqa. Chaynulla manami tukuychu milagrukunata ruraqkunapis. ³⁰Manami tukuyqa pudirniyjunchu qishaqkunata alliyachinanpaqqa. Chaynulla manami tukuychu ukman rimaykunapi rimar yaĉhachikuqkunapis. Manami tukuyqa, chay ukman rimaykunapi rimar yaĉhachikutinllapapis intrachikunllapachu. ³¹Piru nishaykillapa: Dyusman mañakuyllapa, uknikikunata kusa masta yanapaqkunana kanaykillapapaq.

Nataq kananqami chay yaĉhachishushayllapamantaqa kusala shumaq kaqpaq willashunayanillapa, uknikillapawan llakipanakur imana kawsanaykillapapaq.

llakipakushanchikmi kusala mas allinqa

13 ¹Nishaykillapa: Nuqa illaqmanta uklawmanta runakunapa rimayninta, chaynulla angelkunapa rimayninta kusalata rimayman. Piru chaynu kusata rimar yaĉhachikurmapis, mana chiqapta ukniykunata llakiparqami, yanqa uk kampana waqar qillakachikuq yupayla kayashaq. ²Chaynulla Dyuspa rimaqnin kar paypaq yaĉhachikuq kayman, intrakaymanpis imanuy payla yarpuyashanta. Chaynulla tukuy imata intrakaq, chaynulla kusalata kriyiymanpis uk

qaqamatapis willatiyla ashunanpaq nir. Piru michka chaykunata ruranaypaq karmapis, mana ukniykunata llakiparqami, Dyuspaqqa yanqalla yupay kar mana sirbiyanichu. ³Chaynulla mana imayjun kaqkunata mana chiqapta llakipar, yanqa alabamananllapalapaq nir imaykunata qukuymán, chaynulla wakqa ukninkunata llakipar nir alabamananllapalapaq nirla rupachir wanuchimananllapapaq dijakayman. Piru tukuy kaykunata rurar mana chiqap ukniykunata llakiparqami, mana imapaqpis sirbiyanichu.

⁴Ukninchikkunata llakiparqami, ima katinpis mana das piñakunchikchu.

Ashwanmi shumaq imakunata rurar, mana inbidyanakunchikchu. Manami kusa kani ima nir alabakanichikchu.

⁵Chaynulla ukninchikta llakiparqa, manami sunsunulla imatapis rimanchikchu, mana imatapis nuqanchiklapaq ruranchikchu, chaynulla mana piñakunchikchu, imanupi ukninchikwan piñachinakurpis dasla shumaqchana-kunchik ima. ⁶Chaynulla ukninchikta llakiparqami, pay mana allinta tukusha katinmapis, manami aligriyanchikchu. Ashwanmi imatapis allin kaqkunata rurasha katinllapa aligriyaymatapis puytinchik. ⁷Chaymi ukninchik mana allinta ruramanashamapis, payta llakipashanchikrayku shachinakunchik. Chaynulla ukninchikkuna imata nitinpis mana diskunfyakarchu kriyinchik. Imata ukninchik ruratinpis, rurayashanqami allinla kanqa nir yarpunchik. Chaynulla ima katinpis, ukninchikta llakipashanchikrayku mana disanima-kurchu shachinakunchik ima.

⁸Chaymi nishaykillapa: Chay llakina-kuyqami, mana maydiyapis tukukanqachu. Piru uk diyapimi Dyuspa rimaqnin kar yaĉhachikuqkunamapis, mana yaĉhachikunqallapanachu. Chaynulla

chay ukman rimaypi rimar yaĥachi-kuqkunamapis mananami yaĥachikunqallapanachu. Chaynulla chay kusala yaĥaq kaqmapismi manana ministikanqanachu. ⁹Chay kanan yaĥachikuyashanllapaqami, kusala amsaqlla yupayraq. Chaynu katinmi, Jesucristupaqmapis, manaraq allitaqa intrakan-chikllaparaqchu. ¹⁰Piru Jesucristo shamutinqami, kusa allitana yaĥashunllapa Dyuspaqqa imanur nirpis. Chaymi chay tyimpuqa manana ministishunllapachu mayqantapis Dyuspaq yaĥachimanallapapaqqa.

¹¹Chaqa nuqa wamra karllaraqqami, rimar yarpurmapis, uk taksha wamritu yarpushannu yarpur rimaq ima kani. Piru byijullana karqami, tukuy chay wamra kar yarpur rimayashaytaqa, dijashana kani. ¹²Chaynumi, kananpis taksha wamra yupay, Dyusninchikpaqqa manaraq allitaqa yaĥanchikllaparaqchu. ¿Manachu uk ispiju dañakasha kar suqulla katinmaqa, qaqllanchikta chaparmapis mana allita rikanchik? Chaynumi kananpis, Jesucristutaqa manaraq allitaqa riqsinchikllapachu. Piru maydiya shamutinqami, pay paywanna kar, tukuyninchikllapa rikar allitana riqsishunllapa, imanutaq pay riqsimayanchikllapa chaynulla.

¹³Chaymi Dyus yanapamashanchik mana tukukanchu chayqami, ukqa Amitunchikpi kriyinaq, ukqa maydiyaqa paywan kashunllapa nir yarpunapaq, chaynulla uk-shuypaqa ukninchikta llakipanaq ima. Piru kay kimsakunamantaqami, kusala mas allinqa ukninchikta llakipanchik chay.

Intrakayashanllapa rimaypi rimar yaĥachikushunllapa

14 ¹Willashushayllapanu, allita uknikillapata llakipayta kamayllapa. Chaynu uknikillapawan llakipana-

kur imaqami, Dyusta kusalata mañayllapa Santu Ispiritu yanapashutinllapa uknikillapaqqa ukmanta, uknikillapa-shuypaqa ukmanta rurur Dyuslata sirbir kawsanaykillapapaq. Ashwanmi mañayllapa yanapashutinllapa paypaq rimaqninkunalana kar, paypaq chay rimaynikillapallapi rimar yaĥachikur ima kawsanaykillapapaq. ²Mayqanpis illaqmanta ukman rimaykunapi rimaqqami, Dyuslawan parlaq yupay. Chaqa chaynu ukman rimaypi rimatinllapami, mana mayqanpis intrakayanllapachu. Chaynuqami, Santu Ispiritu rimachitin mana mayqanpis intrakatinchu rimayan. ³Piru Dyuspa rimaqninkuna-shuypaqa chay uyakuqkunapa rimayninllapallapi yaĥachikurqami, wakinkunataqa yanapayan, Dyuspi masta kriyinanllapapaq. Chaymi animachir kunsulayanllapa ima. ⁴Piru mayqanpis ukman rimaykuna mana intrakashanllapapi rimaqqami, paylla allita Dyuspi kriyinanpaq rurayan. Nataq Dyuspa rimaqninkuna-shuypaqa chay uyakuqkunapa rimayninllapallapi yaĥachikurqami, chay kriyiqkunata yanapayan, mas allita Dyuspi kriyinanllapapaq.

⁵Kusa allinmi kanman tukuynikillapa chay ukman rimaykunapi rimarqa, wasikillapallapi Dyuslawan parlamayki-llapapaq. Piru nuqaqami munani chay ukman rimaykunapi rimayashaykillapamantaqa, ashwan chay intrakayashayki-llapa rimayninllapallapi Dyus nishankunata allita yaĥachikunayki-llapapaq. Chaqa chaynu yaĥachikuyqami kusala shumaq kar, kriyiqkunataqa yanapayanqa masta Amitunchikpi kriyinanllapapaq. Piru tantakashallapa kar chay ukman rimaykunapi rimar yaĥachikurqami, kusa allin kanman chay rimashaykillapata ima niraymi nir intrachikunaykillapapaq. ⁶Allita yarpuy-

llapa kriyiq masiykuna. Nuqa qamkunaman shamuyman. Chaymanta yaĉhachishuqllapa qallariyman chay mana intrakayashaykillapa ukman rimaykunapi. Chaynu rurar mana intrachishurllapaqami mana imalapimapis yanapashuyanillapachu. Piru nuqa qamkunaman shamur, Dyus munashannu, chay chiqap kaqlata qamkunapa rimaynikillapallapi willashurllapaqami, yanapashuyashaqllapa ashwan masta kriyinaaykillapapaq.

⁷Chaymi nishaykillapapis: Mayqanpis uk kinata, manaqa uk arpata waqachir, mana shumaqta waqachitinqami, mana intrakayashunchu, imatami waqachiyannirmapis. ⁸Chaynullami guerrapapis, chay maqanakuq rinaillapapaq trumpitata waqachiq chay, mana kusala klaruta waqachitinqa, manami wakin suldadukunaqa listakayanmanchu maqanakuq rinaillapapaqqa.

⁹Chaynumi qamkuna uk rimaykunapi rimaqkunawanpis pasan. Chaqa rimatki mana intrakarqa, ĉimanunari intrakanqallapa niyashaykitaqa? Chaynu mana intrakatinllapaqami, uk rimaqqa wayra apananpaq yupayla rimayan. ¹⁰Chiqaptami kay pachapiqa, kan achka ukman rimaykuna. Piru chay rimaykunaqami, chay intrakaqkunapaqqa kusala shumaq. ¹¹Piru mayqanpis rimatin, chay rimashanta mana intrakarqami, uklawmanta runa yupay kashaq chay willamaqpaqqa. Chaynulla nuqapaqpis chay willamaqqa uklawmanta runa yupay kanqa. ¹²Chaynumi chay uk rimaykunapi rimatinllapaqa, qamkunawanpis pasan. Chayraykumi qamkuna kusalata Santu Ispiritu yanapashutinllapa uknikillapa ukmanta, uknikillapa-shuypaqa ukmanta rurar, Dyusta sirbiyta munankillapa. Piru ashwanmi Dyusta kusalata mañankimanllapa yanapashutinllapa, kriyiq

masikikunata yanapatkillapa Amitunchikpi masta kriyinanllapapaq.

¹³Nishaykillapa: Mayqanpis chay ukman mana yaĉhayashan rimaykunata rimaqqa, Dyusta mañakuyllapa pay yanapashutinllapa, chay rimashaykitaqa uyakushuqkunapa rimayninpina rimar intrachikunaykillapapaq. ¹⁴Chaqa mayqanpis ukman rimaykunapi Dyusman mañakurqa, chiqaptami tukuy shunqunwan mañakuyan. Piru chaynu Dyusman chiqapta mañakurmapismi, mana intrakayancho ima nir mañakusha kani nirmapis. ¹⁵Chaynu katinga, ĉimatana rurayman? Chay-ari Santu Ispiritu yanapamasha ukman rimaykunapi rimar mana intrakarmapis, mañakur, chaynulla kantarmapis Dyusllata alabayani. Piru wakinkunapa naypanpi mañakur, chaynulla kantarqami, allita intrakarna rurashunllapa, uyakuqkunapis intrakananllapapaq. ¹⁶Chaqa qam ukman rimaykunapi rimar Dyusta alabar, payji niyankiman. Piru uk runa mana chay rimayashaykita intrakarqa, mana pullayki Dyusta alabar, payji niyta puytayanqachu. Chaqa manari intrakayancho imatami nir alabayanki, chaynulla payjichikuyanki nirmapis. ¹⁷Chiqaptaqami Dyusta payji niyashayki chayqa kusala allin ima kayanqa. Piru kriyiqkuna mana intrakashanllaparaykumi, mana paykunataqa yanapayancho, Dyuspi masta kriyinanllapapaqqa.

¹⁸Nuqaqami, Tayta Dyusta payji nini. Chaqa chay ukman rimaykunata rimankillapa chaymatapismi illaqmanta masta rimani qamkunamantaqa. ¹⁹Piru chaynu ukman rimayta puytirmapismi, ashwan chay kriyiqkuna tantakashakunawan karqa, paykuna intrakayashan rimaypi rimar yaĉhachikuni. Chaymi chay ukman rimaykunapi kusa unayta willashurllapapis mana imanupis

intrachishuyllapata puytinichu. Piru ashwan chay qamkunapa rimaynikillapapiqami aykakaqlata willashutiyllapa dasla intrakayankillapa kanqa.

²⁰Kriyiq masiykuna, amami chay wamritukuna mana das intrakanllapa chaykuna yupaychu kayllapa. Ashwanmi byijulla runakunana kar, chay yaĉhachishushayllapataqa allita intrakayllapa. Chaynuqami yaĉhaynikillapaqa allinkunalata ruranaykillapa-paqlana kanqa. ²¹Chaqa Dyus nitin iskribikashakunapiqami, kaynu nin:

“Kay pwibluta rimayniyta willanan-paqmi,
uklawmanta runakunata kaĉha-shaq ukman rimaykunapi
willananpaq.

Piru chaynu ukman rimaykunapi
willatinllapamapismi
mana kasumanqallapachu” nir.

²²Chaynu katinmi, kriyiqkunata Tayta Dyusqa yanapar ukman rimaykunapi ima rimachir, chay mana kriyiqkunataqa rikachin kriyinanllapapaq. Piru chaynu rikachitinllapamapismi, mana kriyinanllapachu. Nataq ashwan mayqanpis chay kriyiqkunata paykunapa rimayninllapi rimar ima Dyus munashannulla yaĉhachirqami, yanapanllapa mas allita kriyinanllapapaq. ²³Chaqa yarpuyllapa: Qamkuna tukuy kriyiqkuna tantakasha kar, tukuyula ukman rimaykunapi mana intrakaypaqta rimayankimanllapa. Chaymantaqa chaynu rimayatkillapa, uk mana kriyiq yanqa uyakushuqllapala ĉhar, rimayashaykillapata mana intrakarqa niyanqa: Wakkunaqa yaruyasha waknuqa rimapakuyan nir. ²⁴Piru tukuynikillapa chay rimaynikillapapi rimar Dyus munashannullata yaĉhachikuyankimanllapa. Chaymanta uk mana kriyiq uyakuq yaykur, chay yaĉhachikuyashaykillapata intrakanqa. Chaymi

chaynu yaĉhachikushaykillaparayku allita intrakarqa, paylla kwintata qukar niyanqa: Kusala uchayjunmi kani nir. ²⁵Chaynuqami chay uyakuqkunaqa kwintata qukanqa ima mana allinkunata tukuy shunqunwan yarpushankunamatapis. Chaymi kusala uchayjunmi kani nir, Dyuspa naypanpi qunqurir paylatana aduranqa. Chaynuqami kwintata qukanqa chiqaptami Dyusqa qamkunawan kasha nir.

**Tantanakurqami imatapis karanlata
rurar adurayllapa Dyustaqa**

²⁶Kriyiq masiykuna, chay willashushayllapapaqami kaynu nishaykillapa: Tantakasha katkillapaqami, wakinkunaqa salmukunata takingallapa. Nataq wakinkunaqa yaĉhachikunqallapa, manaqa wakinkunaqa Dyus willashanta ukkunata willanqallapa. Ukkunaqa ukman rimaykunapi rimar ima yaĉhachikunqami. Chaynulla uk rimaypi yaĉhachikushanllapata intrachikunqallapa ima nirmi yaĉhachikunqami ima. Piru tukuy chay rurashaykillapaqami Amitunchikpi masta kriyinanqillapapaq kanqa, ama yanqallachu.

²⁷Piru ukman rimaykunapi rimanarqa, ishkay, manaqa kimsala rimanqallapa. Piru amami ishkantinllapa, manaqa kimsallapaqa sunsunullaqa rimanqallapachu. Ashwanmi uknin uk ratu, chaynulla uknin uk ratu ima rimanqallapa. Chaynu rimatinllapaqami, mayqantapis Santu Ispiritu yanapatin allita intrakaq chayqa, intrachikunqami ima nirmi yaĉhachikusha nir. ²⁸Piru mana mayqanpis, chay kriyiqkuna-manta intrachikunanpaq katingqa, amami chay ukman rimaykunapi rimanarqa yaĉhachikunqallapachu. Ashwanmi mayqanpis chay ukman rimaykunallapi rimanarqa, Dyusllawan parlanqallapa uyarala.

²⁹Nishaykillapa: Mayqantapis Dyus yanapanman imata rimananpaq. Chaynu yanapatingami, Dyus munashannullata rurar yaĉhachikunqa. Piru chaynu rimar yaĉhachikunarllapagami, ishkayla manaqa kimsala chay rimaynikillapallapi yaĉhachishunqallapa. Nataq wakin kriyiqkunaqami uyarala uyakur kwintata qukanqallapa, Dyus rimashantachu willamayanchik manaqachu mana nir. ³⁰Piru chaynu yaĉhachikuyatkillapa, Dyus imanupi uk runata chaypi tayatin imata rimananpaq intrachitinga, chay yaĉhachikuq chayqa qasillanqa. Chayna chay uk rimananpaq. ³¹Chaynu uknikillapa uk ratu uk ratu, Dyus yanapar intrachishushanllapata yaĉhachinakurqami, kusa shumaqta intrachinakuyankillapa. Chaymi chaynuqa ashwan tukuy kusa allita intrakar masta Amitunchikpi kriyinyayki-llapapaq animachinakunkillapa. ³²Chaymi Santu Ispiritu, Dyuspaq yaĉhachikunapaq yanapamashallapapaq yaĉhachikushunllapa. Piru shumaqta yaĉhachikunallapapaqgami, imata yaĉhachikunapaq karmapis, tanyakar yaraypaqraq uk yaĉhachikuyatinga. ³³Chaqa Tayta Dyusqami kusa shumaqta imatapis ruradata munan, manami imatapis sunsunulla ruradataq munanchu.

³⁴Chaymi nishaykillapa: Imanutaq tukuy kriyiqkunapi warmisitakunaqa uyarala uyakunllapa, chaynullami qamkunapis Dyusta aduranaykillapapaq tantakasha katkillapaqa, warmikunaqa uyarala chay yaĉhachikuqkunata uyakunqallapa. Chaqa manami allinchi warmikuna chay tantakashaykillapakunapi laqyananllapapaqqa. Chaymi Dyus nitin mantakushankunapipis nin, warmikunaqashi chay tantakasha katinllapapaq, uyarala kanqa runanta kasushanrayku nir. ³⁵Chaymi yaĉhachi-

kutinllapa mana allita uk warmi intrakasha karqa, runanta tapunqa wasinpi karna. Chaqa manami allinchi uk warmi chayllapi yaĉhachikuyatinga tapukur laqyananllapapaqqa.

³⁶Allitami intrakankillapa, Dyuspaq yaĉhachikuq qallarirllapapaq, manami qamkunamantachu qallariranllapa. Chaynulla manami qamkunalachu Dyuspa rimanantaqa yaĉhachikuyatkillapapis. ³⁷Mayqanpis Santu Ispiritu yanapatin Dyuspa rimaqnin kar, manaqa imata ruranaqqa, allita kwintata qukanqa, kay iskribir willashu-yashayllapagami mana nuqamantachu, ashwanmi Dyus mantakushankuna nir. ³⁸Piru mayqan kay willashuyashayllapapaq mana chaynuchu nitinqa, ama paytaqa kasunkillapachu.

³⁹Chayrayku kriyiq masiykuna, kusata animakur munayllapa Dyus yanapashutinllapa nishankunata yaĉhachikunayki-llapapaq. Chaynulla ukman rimaykunapi rimatinllapapis, dijayllapa rimar yaĉhachikunqallapa. ⁴⁰Piru tukuy imata rurarmapismi kusa shumaqta imatapis rurar, ama sunsunullaqa rurankillapachu.

Pablumi yaĉhachikun Jesucristo wanur kawsamushanpaq

15 ¹Kriyiq masiykuna, kananqami nuqaqa munani yarpunayki-llapapaq imanushakanykillapapaq nir yaĉhachishushayllapapaq. Chaqa Jesucristupi kriyir washakankillapa nir yaĉhachishutiylapami, qamkunaqa kusala allita kriyiraykillapa. Chaynullami kanankaman allita kriyinkillapa. ²Chay puntata yaĉhachishushayllapapi kriyiraykillapa, chaynulla kanankaman allita kriyirllapami washakankillapa. Piru chay yaĉhachishushayllata dijar mana kriyir, ukkunapi kriyirqami mana washakankillapachu. Chaynu katinmi

chay kriyishaykiqa yanqalla kasha kanqa.

³Nuqa yaĉhakushaytami puntataqa yaĉhachishurayllapa. Chaymi yaĉhachishurayllapa Jesucristumi uchanchikmanta washamanapaq wanuran nir, imanutaq Dyus nitin iskribikashakuna nin chaynulla. ⁴Chaqa Dyus nitin iskribikashakunapiqami nin, wanuchitinnlapashi pamparanllapa. Chaymanta shi kimsa diyamanta kawsamuran nir. ⁵Chaymi puntataqa Pedruman rikariran. Chaymantaraqmi rikariran chay dusi apustulninkunamanqa. ⁶Chaymantaqa rikariranpis kinyintusmanmatapis (500) mas kriyiq masinchikkunaman. Jesucristuta rikashakunaqami, wakinkunaaq wanushallapana. Piru yaqqa tukuyninmi kawsayanllaparaq. ⁷Chaymantaraqmi rikariran Santiaguman, chaynulla tukuy apustulkunamanpis.

⁸Tukuy chay wakinkunaman rikarir-raqmi, chaymantaraq nuqamanqa rikariran. Chaynu katinmi nuqaqa wakinkunamantaqa, uk wamra manaraq tyimpunpichu nasisha yupay kani. ⁹Chaynu kasha karmi nuqaqa wakin apustulkunamantaqa mana kwintachaypaqla kani. Chaynulla manami apustulpaq riqsimananllapala-paqmapis allinchi. Chaqa nuqaqami Dyuspaq mana allinta yarpur, kriyiqkunapa ikimpi puriq kani qischanaypaq. ¹⁰Chaynu kasha katiympismi, Tayta Dyusqa kusalata munamar akramaran paypa rimananta yaĉhachikunaypaq. Chaymi chay llakipamashanqa manami yanqallachu kasha. Ashwanmi nuqaqa tukuy wakinkunamantaqa kusa masta yaĉhachikur trabajasha kani. Piru manami nuqalachu chaynuqa yaĉhachikusha kani, ashwanmi Tayta Dyus munar yanapamasha katin chaykunataqa rurasha kani. ¹¹Chaymi ama yarpushunllapachu,

nuqa, manaqachu chay wakin apustulkuna masta yaĉhachikusha nirqa. Ashwanmi kusala mas allinqa chay imanuwashakanaykillapapaq yaĉhachishutiylapa kriyishaykillapa chay.

**Pablumi yaĉhachikun
wanushakunami kawsamunqa nir**

¹²Piru nuqakunaqami yaĉhachikunillapa, Jesucristumi wanushanmantaqa kawsamuran nir. Chaynu yaĉhachikutiyllapaqa, ĉimapaqtaq qamkunamanta wakinkunaaq, wanushakunaaq mana kawsamunnachu ninllapa? ¹³Chaqa wanushakuna manana kawsamuyatinga, Jesucristupis mana kawsamushachu kanman. ¹⁴Chaynu Jesucristo wanushanmanta mana kawsamusha katinga, imanuwashakanaykillapapaq nir yaĉhachishuyashayllapapis mana imalapaqpis sirbiyanqachu. Chaynu katinga chay kriyishaykillapamapis yanqalla kar, mana sirbiyanqachu. ¹⁵Kay chaynu katinga, nuqakunaqami Dyuspaqqa mana chiqap rimaqninkunachu kayashaqllapa. Chaqa nuqakunaqami yaĉhachikunillapa, Dyusmi Jesucristutaqa wanushanmanta kawsachimuran nir. Chaynu chiqapta mana wanuqkuna kawsamuyatinga, Cristupis dijurqa mana kawsamushachu kanqa. ¹⁶Chaqa wanuqkuna mana kawsamuyatinga, Jesucristupis manami kawsamushachu kanqa. ¹⁷Chaynu Jesucristo mana kawsamusha katinga, Jesucristumi washamayanchikllapa nir kriyishaykillapapis, yanqalla kar mana sirbiyanqachu. Chaymi ashwan qamkunaaq uchayjunllaraq kawsayankillapa kanqa. ¹⁸Chaynulla, Jesucristupi kriyir washakashaq nir wanushakunamapis, mana washakashachu kar ashwan limpu chinqasha kanqallapa. ¹⁹Chaynulla nuqanchikkunapis, kay kawsayashanchiklapi Jesucristupi

kriyirlami washakayanchik nir kriyisha, mana washamashaqa nuqanchikkunaqa kusala pinqaypaq kashunllapa.

²⁰Piru chiqaptami Jesucristuqa kawsamusha. Chaymi payqa tukuymanta puntata wanushanmanta kawsamushanrayku, uk mallkipa punta puquynin yupay intrachimanchikllapa. ²¹Chaqa imanutaq uk runa uchakushanrayku tukuyla kay pachapiqa wanunallapapaq karan. Chaynullami Jesucristo allinta rurar uchanchikpaq wanur kawsamushanraykulami, michka wanusha karmapis, paypi kriyiqkunaqa maydiyaqa tukuyla kay pachapiqa kawsamunallapapaq nisha. ²²Nishaykilla: Imanutaq Adán uchakusharaykulami tukuyla wanunallapapaq karan. Chaynullami Jesucristo wanur kawsamushanraykula, qashan maydiyaqa tukuyla kawsamushunllapa.

²³Piru Dyusmi kaynu kawsamunallapapaq niran: Puntataqami Jesucristo kawsamunanpaq niran. Chaymantaraqshi maydiya Jesucristo shamur, paypi kriyiqkunapa kwirpuntaqa kawsachimuyanqa nir. ²⁴Chaymantami Jesucristuqa tukuy chay rikaypaq, chaynulla chay mana rikaypaq mantakuq dyablukunata, karguyjunkunata, chaynulla chay kusala puytiq kani niqkunata binsitinraqmi, kay pachaqa tukukanqa. Chaymanta chay tukuy imata binsisha karnami, Jesucristuqa Taytanchik Dyustaqa qunqa tukuy imata rikar mantananpaqqa. ²⁵Chaqa Jesucristuqami mantakunqa tukuy chay çhiqniqnin-kunata binsir limpu saruçhanankalaman. ²⁶Chaynu tukuy imata binsishana karqami, tukukanantaqa binsir saruçhanqa chay wanuyta, amana maydiyapis wanunallapapaq. ²⁷Chaqa Dyusmi Wamran Jesucristutata pudirta qur nisha tukuy mana allin kaqkunataqa saruçhananpaqqa. Piru tukuy imata

saruçhananpaq nirqa, manami niyanchu Dyustapis Wamran Jesucristuqa saruçhayanqa nirqa. Chaqa ashwan pay-ari chaynu tukuy imata Wamranqa saruçhananpaqqa nisha. ²⁸Chaymanta Jesucristo tukuy mana allin kaqkunata binsishana karqami, ashwan paylla Dyuspa Wamran karmapis chaymanta-pacha, Dyus nishankunata ruraq çhuranqa. Chaynami Dyusqa tukuy imatapis payna rikar mantanqa.

²⁹Yaçhanchikllapami wanushakunaqa maydiyaqa kawsamuyanqa nir. Chaqa mana wanushakuna kawsamuyatinga, çimapaqtaq yanqallaqa wanushakunapa shutinpi shutikunllapaqa? ³⁰Chaynulla Jesucristo wanushanmanta mana kawsamusha katinga çimapaqtaq nuqakunaqa imuraspis paypaq yaçhachikur ima qischakanillapaqa? ³¹Kriyiq masiyllapakuna, nuqataqami chay çhiqnimaq runakuna imuraspis wanuchimananllapapaq yarpunllapa. Piru chaynu katinmapismi nuqqa kusalata aligriyani, qamkuna imanumi Amitunchik Jesucristupi kriyishaykilla panulla kankillapa nir yaçhashayrayku. ³²Nuqami Éfeso pwiblupiq kusala saqra mana allinkunata ruramatinllapamapis kusalata shachinakusha kani. Piru chiqapta mana wanuqkuna kawsamuyatinga, çimatataq ganasha kani chaynu shachinakurqa? Ashwan nishanllapanuqa dijarma ninayta: Unta mikushaq, upyashaq, chaqa allaqmantami wanuyani nir. Piru wanuqkunaqami chiqapta kawsamuyanllapa.

³³Chay-ari amami ingañakankillapachu chay mana allinta rimaqkunamantaqa. Chaqa chay llullakur mana allinta rimaqkunawan pulla kashallapaqami das llullachir ima pantachimanchikllapa. ³⁴Chayraykumi chay llullakuqkuna ama ingañashunanllapa-

paqqa rikêhakuq yupayna allinlata rurar, ama uchakunkillapanachu. Chaqa qamkunamanta wakinqami, Dyusta mana riqsishanrayku, paykunawan kar, kusala pinqaypaqta ingañakar ima kawsanllapa.

Wanur kawsamuqkunaqami kaynu kwirpuyjun kanqallapa

³⁵Imanupiqachi wakinkunaqa kaynu nir tapukunmanllapa: ¿Imanutaq wanushakunaqa kawsamuyanqa? ¿Imanu kwirpuyjuntaq kawsamuyanqa? nir. ³⁶¡Kabal yarutaraq tapukunkillapaqa! ¿Manachu yaçhankillapa, imanutaq simillata tarpurmaqa wanunanpaq yupay pampanchik? nir. Chaynu pampashami chaymanta mushuqmanta ukmanna nasimun chay tarpukushanchikqa. ³⁷Chaynumi triguta manaqa uk simillata tarpurpis, manami chay mallkipa tulluntachu tarpunchik. Ashwanmi uk simillitata tarpunchik winananpaqqa. ³⁸Chaymantanami Dyusqa pay munashannu mayqannintapis winachin. Chaynu winachirmi, yurayjunpaqna tikran. Piru chaynu yurayjunpaq tikrarmapismi chay simillan karan chaynullata puquchinapaq winachin. ³⁹Manami kwirpunchikllapaqa tukuy imakunapa kwirpunaqna chayllachu. Chaqa runakunaqami ukman kwirpuyjun kanchikllapa. Animalkunapismi ukman kwirpuyjun. Chaynulla pari qurukunapis ukman kwirpuyjun. Piskadukunapismi ukman kwirpuyjun ima. ⁴⁰Chaynullami syilupi kaqkunapa kwirpunwan, kay pachapi kawsaqkunapa kwirpunchikllapapismi mana chayllachu. Chaqa syilupi kaqkunapa kwirpunaqami kusala ukman shumaq, chaynulla kay pachapi kaqkunapa kwirpunchikllapapismi shumaq ima. ⁴¹Chaynullami rupaypa llipyayninqa, mana chayllachu killapa

llipyayninwanqa. Chaynulla wakin qullarkunapa llipyayninqami, michka chaylla katinpis, mana chayllachu llipyayninqa wakin qullarkunawanqa.

⁴²Chaynullami nuqanchikkunawanpisan. Chaymi kay kwirpunchik wanutin pampashaqa, limpu ismur allpapaq tikrakan. Piru kay kwirpunchik maydiya wanushanmanta kawsamurqami, tukuy tyimpupaqna kanqa.

⁴³Chaynumi chay kwirpunchik wanurqa mana sirbiq katin, askwintalla kidan. Piru maydiya kawsamurqami, kusala shumaq allin imana kanqa. Chay wanur pampakaq kwirpunchikqami, kusa litala ima kasha. Piru maydiya kawsamurqami, kusala jwirtina kanqa. ⁴⁴Kay kwirpunchikllapaqami, yanqa aychala kashanrayku wanur ima pampakanapaq kasha. Piru maydiya kawsamurqami, manana maydiyapismi wanunqanachu. Chaqa imanutaq kay pachapi kawsananchik kasha, chaynullami tukuy tyimpupaqna Dyuswan, kawsananchikpismi kanqa.

⁴⁵Chaqa Dyus nitin iskribikashankunapismi kaynu nin: “Chay punta runa Adantaqami allpamanta rurar kawsachiran”. Piru kanan Adán yupay Jesucristuqami, Dyusmanta kashanrayku ashwan tukuy tyimpupaq kawsayta qumanchikllapa. ⁴⁶Piru, puntataqami kay kwirpunchikraq kan. Chaymantaraqmi Dyusqa qumanchik uk mushuq kwirputa tukuy tyimpu kawsanapaqqa. ⁴⁷Chaymi imanutaq chay punta runamaqa allpamanta rurasha kar, kay pachapi kawsananpaq karan. Piru Jesucristuqami unaq syilumanta shamuran. ⁴⁸Tukuy la kay pachapi kaqkunapismi, chay punta runa allpamanta rurakasha kaq chay yupay. Piru mayqanpismi Jesucristupismi kriyiqkunaqami, maydiyaqa syilumanta shamusha runa yupay kwirpuyjun kanqallapa. ⁴⁹Chaynu

katin-ari, kanan nuqanchikkunaqa chay punta runa allpamanta rurakasha yupay kanchikllapa. Piru maydiyaqami, unaq syilumanta shamusha Jesucristo yupay kwirpuyjunna kashunllapa.

⁵⁰Kriyiq masiykuna kaytami willashunayanillapa: Tukuyula aychayjun, tulluyjunqa manami Dyus mantakuyashanmanqa yaykuyta puytinchikchu. Chaqa kwirpunchik dasla tukukaqqa, ¿imanunari chay tukuy tyimpu kawsaqpiqa kayta puytinqa?

⁵¹Piru nuqami chay mana yaçhayashaykillapata munani intrakanaykillapata. Chaymi nishaykillapa: Kriyiqkunaqa manami tukuyqa wanushunllapachu. Piru tukuyulami kusa ukman kwirpuyjunpaq tikrakashunllapa. ⁵²Dasla nawinchikta qipchirachir, manapis chapakuchiyasha yupaymi, chay tukukananta trumpitata waqachitinllapalami kriyiqkunaqa tukuyula ukman kwirpuyjunpaq tikrakashunllapa. Chaqa trumpita waqatingami, tukuy kriyiqkuna wanushakunamapis kawsamunqallapa, qashanqa amana wanunanpaqnachu. Nataq nuqanchikkuna kawsaqkunaqami, uk kwirpuyjunpaq tikrakashunllapa. ⁵³Chaqa chaynuqami kay kwirpunchik mana allinta ruraq karmapis, manana chaynunachu kanqa. Chaynulla kwirpunchik wanunanpaq kaqmapis, manami wanunanpaqnachu tikrakanqa. ⁵⁴Chaynu kusala uchayjun kar, manana uchayjunpaq tikrakashu, chaynulla kwirpunchikmapis wanunanpaq kasha kar, mana wanunanpaq katinnaqami, kumplikanqa Dyus nitin iskririkashanpi kaynu nishanqa:

“Dyusninchikmi binsinqa chay wanuyta, amana wanunallapaq” nir.

⁵⁵Chaynulla ninpis:

¡Runakunaqami manana wanunqanachu!

¡Chaynulla runakunaqami wanunanpaqqa mana manchakunqanachu! nir.

⁵⁶Chaqa Moisés mantakushanta mana kasurmi uchakuranchikllapa. Chaymi chaynu uchakurlla wanunallapapaq karan. ⁵⁷¡Piru Amitunchik Jesucristuraykumi Tayta Dyus uchanchikkunamanta llakipamarninchikllapa tukuy tyimpupaq kawsanallapapaq nisha! ¡Chaymi Dyusninchikta kusalata payji nishunllapa, tukuy tyimpupaq wanunallapamanta washamashanchikllaparayku!

⁵⁸Chayrayku, munashay kriyiq masiykuna, chay kriyishaykillapanullami maydiyapis shachinakunkillapa, amana disanimakurchu. Ashwanmi Amitunchikpaq kusata yaçhachikur trabajankillapa. Chaqa qamkunaqami yaçhankillapa payllapaq yaçhachikurqa, manami yanqallachu yaçhachikuyankillapa nir.

Pablumi willan kriyiq masinkunapaq ufrindata tantananllapapaq

16 ¹Nataq chay ima ministishanllapa-kunata kriyiq masinchikkunapaq tantarqa, kriyiq masiykuna imanutaq prubinsya Galaciapi kriyiqkunata willasha karay, chaynullami tantankillapa. ²Chaymi imanutaq ganashaykillapanulla, chay dumingukunapiqa aykalamatapis siparayllapa. Chaymantaqa tantar yarachiskinkillapa, nuqa rikashuqllapa shamutiyqa, ufrindata manana tantanaykillapapaqnachu. ³Nuqa çhamutiyqami, qamkuna ukninchikkunata rinanpaq akratkillapa Jerusalemman kaçhasaq. Chaynumi kaçhasaq kartata, chaynulla chay qamkuna tantashaykillapata ima chay kriyiq masinchikllapakunamanqa. ⁴Chaymi rinaypaq allin yupay katinga, nuqapis paykunawan rishaq.

Pablumi riyta yarpun Corinto pwibluman

⁵Nuqa watukushuqllapa shamurqami puntataqa rishaq Macedonia lugarpi

kriyiqkunataraq watukuq. Chaymanta-nami qamkuna kayashaykillapa Corinto pwiblumanaq chamushaq. ⁶Chaynu chamurqami, imanupiq qamkunawan kidayman tukuyta chay tamya tyimpu-taqa. Piru chaymantaqami qamkuna yanapamatkillapa rishaq, maymanmi rir yaçhachikunaypaq karan chayman rinaypaqqa. ⁷Manami das pasaqnulaqa rikashunayanillapachu. Ashwanmi unayta qamkunawanqa kanayani. Piru Amitunchik munatinmi chaynuqa kanqa. ⁸Piru manaraq qamkunaman shamuyarqami, kay Éfeso pwiblupi kidashaq Pentecostés fyista pasananka-man. ⁹Chaqa kay pwiblupimi, Amitunchikpaq kusala achka yaçhachikunay-paq kan. Chaymi kaypi yaçhachiku-tiyqa, Jesucristupiq achka kriyinqa-llapa, michka kay pwiblupi kusala achka runakuna çhiqnimayatinllapama-pis.

¹⁰Ukninchik Timoteo qamkunaman çhamutinqa, amami imapaq llakichir-chu, ashwan kusata aligriyachinkillapa. Chaqa paypismi nuqa yupaylla Amitun-chikllapaq kusata yaçhachikun. ¹¹Chay-rayku amami mayqannikillapapis paytaqa disprisyankillapachu. Ashwanmi yanapankillapa kusa shumaqla tukuy shamuyashanpi kananpaq. Chaymi pay shamur rikama-napaq. Chaqa nuqaqari wakin kriyiq masinchikkunawan kaypi yarayanillapa.

¹²Nataq kriyiq masinchik Apolosta-shuyapaqa, rugaray kriyiq masinchikkunawan qamkunaman shamur watukushunanllapapaq. Piru kanankuna-qami, mana shamuyta puytisharaqchu. Maydiya shamunanpaq tyimpun katinmi, shamunqa watukushuqllapaqa.

Pablumi tukukananta saludakun

¹³Kriyiq masiykuna, rikçhakusha yupaylla allita kuytakarmi, Jesucristupi

kriyishaykillapanulla mana shaykuq payllapi yarpur kawsayllapa. Amami imatapis manchar imachu, ashwan tukuy shunquykiwan Amitunchik Jesucristuta sirbiyllapa. ¹⁴Chaynulla imata rurarllapapismi, ama kwashalla-chu, ashwan kusalata llakipanakur ima rurankillapa.

¹⁵Kriyiq masiykuna, qamkuna yaçhashaykillapanumi Estéfanas ayllunkunawanmi Acaya lugarpiqa puntata Amitunchikpiqa kriyiran. Chay paykunami chaypi wakin kriyiq masinkunata kusalata yanapayanllapa. ¹⁶Chaymi kriyiq masiykuna, nuqaqa munani chay kusata yanapakuq Estefanaswan ayllunkunata, chaynulla yaçhachikuqkunata kasur, paykunawan pulla Jesucristullapaq yaçhachikunayki-llapapaq.

¹⁷Nuqaqami kusala aligri kani, kriyiq masinchikkuna Estéfanas, Fortunato, Acaico watukumaq çhamushanllapa-rayku. Chaqa qamkuna mana watuku-maq shamutkillapamapismi, ashwan qamkunapa lugarnikillapaqa, paykuna shamusha watukumaqqa. ¹⁸Chaqa paykunami nuqata kusalata animachi-masha Amitunchikpi masta kriyinaypaq, imanutaq qamkunata kusalata animachishunllapa kriyinaykllapapaq chaynulla. Kay runakunataqami, allita kasunaykillapapaq kusala allin.

¹⁹Kay Asia lugarpi, kriyiq masinchik-kunami qamkunaman kusalata saludata kaçhamunllapa. Chaynulla Aquilawan, Priscilapis kusalata saludashunllapa. Chay paykunapa wasinpi tantacaq kriyiq masinchikkunapismi, Amitunchik Jesucristupa shutinpi kusalata saludashunllapa. ²⁰Chaynulla tukuy kaymanta kaq wakin kriyiq masinchik-kunapis saludashunllapa. Chaymi qamkunapis uknikillapa uknikillapa kusala rispituwan saludanakunkillapa.

²¹Nuqa Pablumi kusalata saludashurllapa, kay saludukunata nuqalla iskribimuni. ²²Mayqanpis Amitunchik Jesucristuta mana munarqa, kusala mana allinchu kanqa Dyuspaqqa. Chaymi nuqaqa nini: ¡Kusala munashay Amituy Jesucristo shamukuy-ari kay nuqakunaman! nir.

²³Amitunchik Jesucristumi kusa shumaqta llakipar yanapashunqallapa. ²⁴Tukuy qamkunatami nishaykillapa: Jesucristupi kriyiq kashaykillaparaykumi kusata munashunillapa. Chaynu kusalata munashurllapa ima saludashunillapa.

Chaynumi kanqa.